

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 203 (9205)

TRST, sredo, 3. septembra 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

Raba slovenščine v izvoljenih svetih

Na ponedeljkovi seji izvršnega odbora Slovenske kulturno - gospodarske zveze je predsednik Boris Race podal naslednje uvodno poročilo za razpravo o rabi slovenščine v izvoljenih svetih. Zaradi važnosti argumenta poročilo v celoti objavljamo.

Novoizvoljeni sveti tržaške, goriske in videmske pokrajine so se v juliju in avgustu: prvič sestali, da bi izvolili predsestnike in odbore. Pred dnevi se je sestel tudi novoizvoljeni gorški občinski svet. Ta štiri zasedanja so vzbujala splošno pozornost ob vprašanju, kakšne večine se bodo formirale sprito hudega političnega pretresa, ki so ga povzročile zadnje pravne volitve. Slovence so nas prva zasedanja zanimala še iz drugih vidikov: kako bodo sredinsko - desničarski svetovalci reagirali na posege svetovalcev slovenske narodnosti in tržaške, razlikujejo se torej od italijanskih državljanov predvsem po jeziku. Zato predstavlja jezik za nas toliko dragocenost. Saj z njim pri nas Slovence živi, brez njega pa bi Slovinci umrli. Lahko je danes govoriti, da poznajo vsi Slovenci v Italiji italijanski jezik. Toda je tudi res, da so se tisti, ki so obiskovali šolo pred 1943, ali 1945, letom, morali učiti samo italijanski jezik, po letu 1945 do danes se zopet morajo šolati od 1. razreda osnovne šole dalje učiti italijanski jezik.

Rabo slovenščine v Trstu in v Gorici je bilo pričakovati, ker se to ob prvih zasedanjih že desletja dogaja. Spominjamo se časov do pred desetimi leti, ko so ob takih prilikah takratni svetovalci desnice in sredine, pa tudi z njimi enako misleče občinstvo, ki se je naložilo za to zbralo v večjem številu, zagnali viki in kriki in z glasnim vpitjem prepričali, da bi se jasno slišala slovenska beseda. Slovenska beseda ni smela «oskrbniti patriotskega ožračja», zato jo je moral hrup prevpiiti.

Tem nekulturnim pojavom so sledili izgovori, da v slovenščini ni moč govoriti, kar da tega zakon ne predvideva in končno — to nam je še sveže v spominu — naj rimska vlada končno razsodi, ali se bodo zidovi tržaških in gorških svetov porušili, če bo od njih odmevala slovenska beseda.

Tako še danes uradno ne priznava rabe slovenskega jezika v tržaškem in goriskem občinskem in pokrajinskem svetu.

V tržaškem pokrajinskem svetu so na prvi julijski seji prebrali celoten poseg v slovenščini trije slovenski člani pokrajinskega sveta, v goriskem prav tako. V goriskem občinskem svetu so govorili v slovenščini prav tako trije. V videmskem pokrajinskem svetu je Slovence, član sveta, na koncu posega pozdravil svoje rojake v slovenščini.

V Trstu so nekateri demokratski svetovalci, pripadniki desne struje, protestirali, češ da ne razumejo jezika in očitali neotesanost. V Gorici je na pokrajinski seji mišev nekaj protestiral vtem ko ni v občinskem svetu slovenskih govorikov nihče motil. V Vidnu ni bilo ob slovenskem pozdravu reakcije, toda je tamkajšnja Krščanska demokracija naročila svojem svetovalcu, ki je bil izvoljen z benediškimi glasovi, naj na naslednji seji odgovori na slovenski pozdrav.

Zanimivo je, da slovenskih govorov v tržaškem pokrajinskem svetu ni komentiral «Il Piccolo», kakor se je v preteklosti dogajalo, ampak je do dolžnost opravil Il Meridiano di Trieste. Takšen korak tega lista je za slovenske in ne samo pri njih — vzbudil začudenje, ker je v mnogih primerih pokazal razumevanje za slovenske probleme, predvsem pa je tudi italijansko javnost seznanil s temi problemi, kar je predstavljalo za nelevičarski italijanski tržaški tisk novost.

O tem, kar je pisal Meridiano v avdionem stolpcu «Naša mnenja» pisala Primorski dnevnik in Unità. Zdi se umestno, da o tem vprašanju razpravlja tudi naša organizacija in izreče svojo zaskrbljenost nad stališčem, ki ga je Meridiano zavzel ob slovenskih govorih v tržaškem pokrajinskem svetu.

Kdo drug naj v območju današnjih vladnih strank prispeva k reševanju naših problemov, če ne ti, za katere sodimo, da so najbolj napredni deli v Krščanski demokraciji, oziroma takr skupnost, kot je zadruga Meridiano, za katero sami pravijo, da so njeni člani pripadniki strank od KPI do KD? Meridiano namreč trdi, da so slovenski govori v tržaških in gorških svetih monolog, ker da jih italijanski svetovalci ne razumejo, da so nacionalistična demagogija, ali najmanj demagogija, da je slovenska beseda potrebna le za tiste, ki italijanskega jezika ne poznajo in se nazadnje spustijo v malomeščansko laskanje, da se slovenski svetovalci morajo vendar izogibati slovenskim monologom, saj da so skoro vsi ali pripadniki svobodnih politikov, ali intelektualci, ali pripadniki izobraženega srednjega sloja. Naše slovensko vprašanje bo rešeno — in Slovenci se to borijo

mo — takrat, ko bomo enakopravni z italijanskimi sodržavljanji. Nikoli se ne bomo zadovoljili zgolj s formalno priznanimi pravicami. Enakopravnost je samo ena. Ali je, ali je ni. Prav tako je s pravicami. Posluševali se jih bomo, čeprav bomo razočarani tiste, ki bi nas radi postavljali na višje kline družbene lestvice, če bi se ob raznih priložnostih odpovedali rabi slovenskega jezika.

Ob tolikšni vsestranski integraciji Slovencev v družbeno stvarnost, nam ostane kot temeljna značilnost predvsem jezik in kar je z njim povezano, kultura in podobno. Razlikujemo se torej od italijanskih državljanov predvsem po jeziku. Zato predstavlja jezik za nas toliko dragocenost. Saj z njim pri nas Slovence živi, brez njega pa bi Slovinci umrli. Lahko je danes govoriti, da poznajo vsi Slovenci v Italiji italijanski jezik. Toda je tudi res, da so se tisti, ki so obiskovali šolo pred 1943, ali 1945, letom, morali učiti samo italijanski jezik, po letu 1945 do danes se zopet morajo šolati od 1. razreda osnovne šole dalje učiti italijanski jezik.

Slovinci morajo torej znati italijanski jezik, zato naj ne uprizarjajo slovenskih monologov, čeprav, dodajajo člani zadruge Meridiano, «nimamo nobenih pomislov, če se govorijo v slovenščini v izvoljenih svetih». To bi seveda veljalo za tiste slovenske svetovalce, ki italijansko ne znajo, ker pa takih ni, naj ostane kar pri italijanskem jeziku.

Očitno so v samem Meridianu uvideli, da so šli predaleč, saj so s takim stališčem spravili tudi predsestnika pokrajine Zanettija v težak položaj, kakšna naj bo globalna rešitev slovenskih problemov, za kar se je nov pokrajinski odbor v svojem programu obvezal. Zato se v zadnji številki zopet na istem mestu dotikajo istega problema in se zavzemajo za «odstranitev anahronističnih vzrokov za nerazumevanje» glede rabe slovenskega jezika na občini in pokrajini in pri civilnem poročnem obredu na tržaški občini. Značilno pa je tudi, da se v isti številki neka bralka zavzema za postavitev naprav za simultano prevajanje, s čimer bi bili «monologi» prevedeni.

Ker je različno pisanje v Meridianu povzročilo določeno zmedo, bi bilo zanimivo videti, katere stališče je merodajno, ali tisto, ki je objavljeno v števi 31 in 32 in ki ga obojujemo, ali stališče v zadnji 35. številki, ki je v mnogočem nasprotno, toda prejšnjega posebej ne obojsa. Odgovor na to vprašanje nam bo pojasnil, kakšno stališče bo v bližnji bodočnosti zavzela predvsem KD glede rabe slovenskega jezika v izvoljenih svetih.

Poseg svetovalca Chiabudinija v videmskem pokrajinskem svetu nam zopet razkriva, v kakšen precep padejo tisti benediški ljudje, ki jih je videmska KD namenila za vidnejše predstavnike. V živem spominu nam je lanskoletni nastop demokratskega deželnega svetovalca Specogne, prav tako Benečana, ki se je na manjšinski konferenci v Trstu trudil s političnimi argumenti pobijati na realnih utemeljitvah slovene zahteve njegovih rojakov, da mora končno italijanska država priznati Benečanom narodnostne pravice. Chiabudin, ki je pred časom ustanovil pevski zbor «Nediški puobes», se je v govoru, ki ga je imel v videmskem pokrajinskem svetu, svojim rojakom oddolžil za njihove glasove na volitvah s točno trditvijo, da so «izboljšane življenjske razmere (v Benečiji) prispevale k pojavi novih zahtev za ustanavljanjem kulturnih društev, od katerih mnoga težijo k rešitvi narodnostnega vprašanja» in «v demokraciji Italiji morajo najti mesto vse narodnostne zahteve». Toda neprimerno večji davek je moral odšteti videmski KD in njenemu tinstemu nacionalističnemu stališču do slovenskega nacionalnega vprašanja v Benečiji, Reziji in Kanalski dolini s trditvijo, da «ne bi tolačil čustev velike večine svojih soobčanov, če bi jih označil za pripadnike slovenske narodne manjšine» in za krono še dodal, da «ne soglašamo z zakonskimi pobudami poslancev Škrka in Fortune zaradi razlik, ki ločujejo Slovence v Trstu in Gorici od onih v videmski pokrajini».

V časih Pelizovega paševanja so morali benediški župani v delegaciji v Rim, da bi «prepričali» merodajne politične dejavnike, naj vendar ne odpirajo v Benečiji slovenskih

(Nadaljevanje na 6. strani)

ZAOSTRITEV POLOŽAJA V TOVARNAH AVTOMOBILOV ALFA ROMEO

DELAVCI POSTAVLJENI V DOPOLNILNO BLAGAJNO PRIHAJAJO REDNO NA DELO

Demonstracija v Milanu - Danes začetek pogajanj na ministrstvu za delo - Skupščina delavcev s predstavniki krajevnih uprav

MILAN, 2. — Delavci obratov tovarne avtomobilov Alfa Romeo v Milanu in Arese so tudi danes jutraj prišli redno na delo. Ravnanstvo tovarne je postavilo v dopolnilno blagajno 15.000 delavcev, ne da bi se poprej o tem dogovorilo s sindikati.

Po večeršnjem sestanku med delavskimi predstavniki in ravnanstvom na milanskem Interindisu, na katerem so delodajalci potrdili svoj odločitev, je bil danes prvi sestanek pri ministru za delo Torosu. Medtem so delavci Alfa Romeo priredili v Milanu demonstracijo pred sedežem deželne Confindustrie. Sindikati so tudi danes pozvali delavce, naj pridejo jutri redno na delo.

Demonstracija je delavcem uspela in so se jim pridružili tudi delavci tovarne «Fargas», ki že dlje časa stavkajo in se bojujejo za ohranitev delovnega mesta. V tem obratu hočejo odpuštni večje številke delavcev. Demonstracija je zaključila okrog polne, ko so se delavci Alfa Romeo vrnili na svoja delovna mesta.

Za današnje srečanje na ministrstvu za delo je dal pobudo minister Toros, ki je tudi izjavil, da je hotel slišati mnenje predstavnikov delavcev in delodajalcev o nastalem sporu, preden se začnejo uradna pogajanja. Nekateri sindikalni voditelji so po sestanku s Torosom sporočili časnikarjem, da bo minister jutri opoldne sprejel sindikaliste in predstavnike tovarne avtomobilov.

Nocoj je milanska federacija kovinarjev sporočila, da so za jutri dopolne sklicali skupščino v obratili Alfa Romeo, katere se bodo udeležili poleg sindikalistov tudi predstavniki političnih strank, in milanskih krajevnih uprav. V Milanu so se danes razširile vesti, da namerava družba Alfa Romeo zahtevati, da se postavi v dopolnilno blagajno določeno število delavcev obratov v Milanu in Areseju do konca leta. Te vesti so vzbudile veliko ogorčenje med delavci, ki so sklenili, da ne bodo popustili pred samovoljnimi ukrepi ravnanstva in pred izsiljevanjem.

V Turinu pa je bilo danes prvo srečanje po letnih počitnicah med sindikati in predstavniki ravnanstva Fiat. Govorili so o preureditvi fiatovih podružnic v Italiji ter o položaju uslužbencev podružnic, ki jih je okrog 8.600. Sindikati se bojijo, da bo družba Fiat skrčila število zaposlenih v podružnicah. Drugi sestanki med sindikati in predstavniki Fiata bo jutri, na katerem pa bodo začeli obravnavati vprašanje proizvodnje in prodaje avtomobilov. To je najtesneje povezano z zaposljivostjo in z rednim iz-

vajanjem delovnega urnika. Pred jutrišnjim sestankom so se sindikati in predstavniki tovarniških svetov Fiat danes srečali s predstavniki deželne in pokrajinske uprave v Turinu. Proučili so predvsem perspektivo dela in sindikalnih pobud za zagotovitev zaposlitve tudi v podjetjih, ki so neposredno povezana z avtomobilsko industrijo. Gre za tisoče delavcev zaposlenih v malih obratih od katerih je sedaj že mnogo v dopolnilni blagajni in jim grozi brezposelnost.

RIM, 2. — Tajništvo sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL se bo jutri sestalo in razpravljalo o sindikalnem položaju v državi, ki je v teh dneh izredno zaostri. Pred vsem zaradi položaja v Alfa Romeo, o skorašnjem seminarju sindikalistov, ki bo posvečen vprašanju javne uprave, zlasti še delovnim pogodbam državnih in krajevnih uslužbencev ter o skorašnjem sklicanju izvršnega odbora federacije, ki bo sklepal o pobudah za obnovitev delovnih pogodb v industriji, ki zapadejo v prihodnjih mesecih.

RIM, 2. — Koordinacijski odbor sindikalne federacije uslužbencev pošte in telekomunikacij je sporočil, da bodo do 15. septembra napovedali splošno vsedržno stavko, če vlada ne bo spremenila svojega dosežanega stališča do osnovnih zahtev poštinih in telekomunikacijskih uslužbencev. Sindikati zahtevajo izpolnitev obveznosti ministrstva Orlanda o preureditvi poštne uprave, o novih naložbah in o preureditvi delovnih mest.

GENERALNA SKUPŠČINA OZN RAZPRAVLJA O VPRAŠANJU SUROVIN

Izredno zasedanje v znamenju dialoga med razvitimi in državami v razvoju

Buteflika: Države v razvoju ne bodo več prenašale, da bi drugi izkoriščali njihovo naravno bogastvo - Kissingerjev načrt o «mednarodni gospodarski varnosti»

(Poseben dopis)

NEW YORK, 2. — Na sedežu Združenih narodov se je večeraj popoldne začelo sedmo posebno zasedanje generalne skupščine o razvoju in mednarodnem gospodarskem sodelovanju. Odrpi ga je predsednik lanskega 29. zasedanja generalne skupščine alžirski zunanji minister Abdel Aziz Buteflika, ki so ga izvolili tudi za predsednika sedmega posebnega zasedanja. Udeležujejo se ga predstavniki 138 držav članic ter zastopniki številnih mednarodnih organizacij. Italijansko delegacijo vodi zunanji minister Rumor, jugoslovansko pa zvezni minister za zunanje zadeve Mincic.

Zasedanje se je začelo v pomirli- vemu vzdušju, z razliko od lanskega napetega ožračja in konfrontacije med razvitimi in deželami v razvoju. Del najbolj razvitih, predvsem Američani, napovedujejo celo politiko «novega približevanja» z deželami v razvoju, ki naj bi napravi-

lo konec dobi konfrontacije, ki se je začela z arabskim naftnim embargom po četrti vojni na Blžnjem vzhodu. Moč, enotnost in vpliv dežel v razvoju in mednarodnih odnosih namreč stalno naraščajo, kar je potrdila tudi nedavna konferenca zunanjih ministrov nevrščenih v Limi, tako da si razvite države ne morejo več dovoliti «razkroja», da nasprotujejo življenjskim interesom dveh tretjin človeštva, ki živi na južni polobli.

UROS LIPUSČEK

V svojem otvoritvenem govoru je alžirski zunanji minister Buteflika ugotovil, da so države izvoznice petroleja z zvišanjem cene napravile konec stoletjem izkoriščanja ter so pokazale pot gospodarske osamosvojitve državam v razvoju, ki proizvajajo surovine. Buteflika je poudaril, da je bogastvo zahoda v veliki meri sadlo izkoriščanja naravnega bogastva in dela držav tretjega sveta ter do-

ZASEDANJE MEDNARODNEGA DENARNEGA SKLADA V WASHINGTONU

Obrazložen ameriški načrt za pomoč nerazvitim državam

Nejasno stališče ZDA o preureditvi svetovnega denarnega sistema

WASHINGTON, 2. — Na današnjem zasedanju Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke je bila vsa pozornost osredotočena na predloge ZDA in na predvidevanja ameriškega zakladnega ministra Simona o skorašnjih rešitvah hude svetovne gospodarske krize. Simon je v bistvu bolj obširno in podrobno obrazložil točke Kissingerjevega poročila na včerajšnji izredni skupščini združenih narodov, ki razpravlja o gospodarski krizi v svetu. Še posebno o krizi, ki je prizadela revne države in države v razvoju.

Zakladni minister ZDA je glede pomoči nerazvitemu delu sveta povedal, da predlogi ZDA predvidevajo ustanovitev v okviru Mednarodnega denarnega sklada ugodnostnih posojil in jamstev nerazvitim državam, v primeru področja industrijskega blaga in surovin; razširitve na revne države delovanja mednarodne denarne korporacije za pomoč in razvoj zasebnih pobud; ustanovitve sklada, v okviru Mednarodnega denarnega sklada, za denarno

pomoč revnim državam pod izrednimi pogoji za kritje primanjkljajev plačilnih bilanc.

V bistvu predvideva «paket» ZDA za pomoč revnim državam strogo nadzorovane finančne pobude, ki naj bi se bolj navezale na gospodarska država tretjega sveta na zahodni kapitalistični svet. Zato je bil Simon tudi precej nejasen glede vprašanja o reformi svetovnega denarnega sistema, zlasti pa še o vprašanju valutnih paritet, o čemer ne bodo na sedanjem zasedanju niti razpravljali in so celotno vprašanje prenesli na prihodnje zasedanje odbora desetih, ki bo januarja prihodnjega leta na Jamajki.

Ameriški zakladni minister je dejansko zavrnil povratek na stalno vrednost valut in poudaril, da bi morala biti vrednost valut izraz «razvoja denarnega sistema v zadnjih letih». Ameriška politika stremi za tem, je poudaril Simon, da se mora vrednost valut ravnati izključno po tržnih zakonih in ne po «uradnih samovoljnih ukrepih».

Izjavil je, da ZDA ne bodo osporale drugim državam, da določijo med seboj pariteto valut, toda pod pogojem, da bodo spoštovali ameriško željo, da prepusti dolar svobodni menjavi. V tej zvezi je zagotovil, da bo Amerika, če bo treba, posegla vsakokrat, ko bo potrebno ohraniti red na denarnem področju.

V svoji obrazložitvi je zakladni minister ZDA zavrnil pripombe in predloge ravnanja Mednarodnega denarnega sklada, ki je v svojem večeršnjem govoru pozval ZDA, Zahodno Nemčijo in Japonsko, tri najmočnejše sile v zahodnem svetu, naj dajo pobudo za bolj spoštljivo davčno in denarno politiko, da se omogoči revnim državam, da se otresejo hude recesije. Po mnenju Simona so ZDA do sedaj «še preveč napravile», saj so zaradi politike do tretjega sveta zabredle v velike težave zaradi visokega primanjkljaja plačilne bilance.

Zato, je dejal, mora ameriška politika sprožiti boj proti vzrokom in ne proti posledicam inflacije. Zaradi tega se je zavzel za takšno svetovno denarno politiko, ki bo v bistvu preprečevala inflacijo tudi v revnih državah, ne glede na to, če bodo te tudi sposobne preprečiti gospodarsko nazadovanje.

Polletni primanjkljaj trgovinske bilance

RIM, 2. — Primanjkljaj trgovinske bilance je v letošnjih prvih šestih mesecih dosegel 1.062 milijard 800 milijonov lir. Od januarja do konca junija je bilo uvoženega

za 11.623 milijard 600 milijonov lir, izvoženega pa za 10.560 milijard 800 milijonov lir blaga. Lanski primanjkljaj prvega polletja je znašal skoraj 4.000 milijard lir. Letošnji uvoz se je zmanjšal za 7,8 odst., medtem ko se je izvoz povečal za 21,9 odstotka. Trgovinski primanjkljaj se nanaša izključno na uvoz nafte, medtem ko je bil obračun med uvozom in izvozom ostalega blaga aktiven za 1.075 milijard 200 milijonov lir.

Slavje v Hanoju

Ob 30-letnici proglastitve neodvisnosti Vietnama je severnovietnamski premier Fam Van Dong izrazil pripravljenost svoje vlade, da naveže diplomatske stike z ZDA

HANOI, 2. — Na stotine tisočev oseb se je danes udeležilo svečanih proslav v Hanoju ob tridesetletnici proglastitve neodvisnosti Vietnama in ustanovitve Demokratične republike Vietnam, ki so potekle v izredno prazničnem vzdušju, ob plapolanju zastav Severnega Vietnama in južnovietnamske osvobodilne fronte. Hanojski premier Fam Van Dong je v svojem dolgem priložnostnem govoru med drugim izrazil pripravljenost Severnega Vietnama, da naveže normalne diplomatske odnose z ZDA. Fam Van Dong je poudaril, da si njegova vlada prizadeva krepiti gospodarske, znanstvene, kulturne in tehnične odnose z vsemi državami na osnovi recipročnega spoštovanja neodvisnosti, nevmesavanja v notranje zadeve, enakopravnosti in obojestranskega interesa. V tem okviru — je dodal — je DR Vietnama pripravljena navezati redne diplomatske stike z Združenimi državami, na osnovi pariških sporazumov.

Fam Van Dong je seveda posvetil znan del svojega govora veliki zmagi revolucionarnih sil na jugu, ter dejal, da je ta zmagi odprla pot za izgradnjo socialističnega, miroljubnega, enotnega in neodvisnega Vietnama. Vsa vprašanja v zvezi z obstojem dveh kon — je še dejal hanojski premier — bo more reševati ob tesnem sodelovanju med vlado DR Vietnama in začasnou revolucionarno vlado Južnega Vietnama. Proslave ob 30. obletnici proglastitve neodvisnosti Vietnama so bile danes tudi v Saigonu.

Veliko kritik na račun sporazuma o razmiku sil

Sirija in palestinske organizacije obsodile sporazum, češ da pomeni razbitje arabske enotnosti - Komentar «Pravde»

ALEKSANDRIJA, 2. — Začasni sporazum o novem razmiku čet na Sinajskem polotoku pomeni preokret v bližnjevzhodnem sporu in važen korak na poti k miru, sta sinoči izjavila egiptovski predsednik Sadat in ameriški zunanji minister Kissinger tik po kratki svečanosti, med katero so egiptovski zastopniki siglirali dokumente o sporazumu. Sadat je tudi dodal, da je po 27 letih krvi, sovraštva in vojne, bistveno, da se ustvari novo vzdušje, kar je že samo po sebi zelo važno.

Mimo uradnih izjav, ki jih preveča dokašnji optimizem, pa si 24 ur po podpisu sporazuma utira pot prepričanje, da včerajšnji dogovor ne rešuje niti enega od ključnih vprašanj bližnjevzhodne krize in da je njegov namen samo podaljšati sedanje stanje. Tega se v bistvu zaveda tudi sam Sadat, saj je v telefonskem pogovoru z ameriškim predsednikom Fordom kmalu po sigliranju sporazuma opozoril, da ne bo mogoče doseči pravičnega in trajnega miru, če I-zraelci ne bodo spremenili svojega zadržanja, za kar pa je potreben močan ameriški pritisk. Sadat je tudi izrazil upanje, da bi sporazum o razmiku čet dosegel tudi na sirski fronti, še posebej pa je poudaril potrebo dialoga s Palestinci, češ da ne more biti dokončne rešitve krize brez priznanja zakonitih pravic palestinskega ljudstva.

Kot je bilo pričakovati, so Palestinci negativno reagirali na sporazum, in to ne samo ekstremistične organizacije, ampak tudi Arafatova PLO, ki je v svoji izjavi označila sporazum kot «razbitje arabske enotnosti». Prav tako negativno je reagirala Sirija, po kateri bo sporazum še poslabšal položaj in vnesel razdor med Arabci. Radio Damask je poročal, da bo Sirija nadaljevala boj, dokler ne bodo uresničeni vsi cilji, in sicer o vzpostavitvi vseh arabskih zasedenih ozemelj in priznanje zakonitih pravic palestinskega ljudstva. Ze več-

Kissinger

v Saudski Arabiji

TAIF, 2. — Ameriški zunanji minister Henry Kissinger je dopotoval danes v Taif, letoviški kraj v Saudski Arabiji, kjer se je sestel s kraljem Kaledom. Razgovorjala sta se o vsebini novega sporazuma o razmiku čet na Sinaju, o dvostranskih odnosih in o problemih petroleja. Zvečer je Kissinger odpotoval v A-mana na razgovore z jordanskim kraljem Husseinom.

Portugalski vojski stražijo podružnico gumev iz Angole, ki so v ponedeljek zasedli banko in zahtevali odločno zaščito inovine portugalskih državljanov v bivši koloniji.

Položaj v obratih Alfa Romeo v Milanu in Arese se zaostri. Tudi danes so delavci, ki jih je podjeleje samovoljno postavilo v dopolnilno blagajno, prišli redno na delo. Gre za 15.000 delavcev. Ravnanstvo tovarne vztraja pri svoji odločitvi in v Milanu so se danes celo razširili glasovi, da nameravajo postaviti določeno število delavcev v dopolnilno blagajno do konca leta. Stvar je zelo resna, ker se pojavlja prav v trenutku, ko se kovinarski in drugi industrijski delavci pripravljajo na boj za obnovev delovnih pogodb. V Rimu je bil danes prvi sestanek sindikatov in predstavnikov Alfa Romeo z ministrom Torosom. Sklenili so, da se bodo jutri začela pogajanja o nastalem sporu. Delavci Alfa Romeo pa so danes dopolne priredili v Milanu demonstracije proti odločitvi ravnanstva tovarne, medtem ko

DANES

so sindikati za jutri sklicali v o-brah v Arese skupščino delavcev z udeležbo predstavnikov milanskih krajevnih ustanov.

V Washingtonu se nadaljuje zasedanje Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke. Vsa pozornost je bila danes osredotočena na govor ameriškega zakladnega ministra Simona, ki je obrazložil načrt ZDA za pomoč revnim državam v razvoju. V bistvu je Simon zagovarjal doseženo ameriško denarno politiko in sporočil, da ZDA ne bodo določile stalne paritete dolarja.

Izvršni odbor Slovenske kul-

turno-gospodarske zveze je na svoji zadnji seji razpravljalo o rabi slovenskega jezika v javnosti in predvsem na zasedanjih izvoljenih svetov. Sprito nekaterih pojavov v zadnjem času je sklenili sprejeti v tej zvezi posebno izjavo in tudi sicer nadaljevati vsestranske napore za dokončno in jasno izvajanje te pravice.

Kot na vseh srednjih solah v državi, so se večeraj tudi na slovenskih srednjih solah v Trstu in Gorici začeli popravni izpiti, verjetno zadnji, ker novi zakonski osnutek predvideva ukinitve popravnih izpitov.

Rajonski svet v štrandu za Goriskim in s posebnim pismom predsedniku deželnega sveta in gorški občinski upravi izrazil protest štandredskih kmetov zaradi pritiska konzorcija industrijske cone nanje, da bi mu odstopili nova kmetijska zemljišča za industrijske gradnje.

Ostri protesti proti vodstvu Acegat zaradi najavljene podražitve metana

Socialisti grajaajo poskus vodstva mestnega podjetja, da bi se izognilo razpravi v občinskem svetu - Republikanci menijo, da s podražitvijo vendarle ne kaže odlašati

Po odklonilnih stališčih, ki so jih do napovedane podražitve metana zavzele socialistična in komunistična stranka, sindikalna zveza CGIL, CISL in UIL in organizacija katoliških delavcev ACLI, je pokrajinsko vodstvo PSI izdalo večerj se eno tiskovno poročilo, v katerem obsoja postopek, po katerem se upravni odbor ACEGAT skuša glede vprašanja podražitve metana izogniti razpravi v občinskem svetu, potem ko je že sprejel ustrezní sklep ter ga poslal v izvajanje na prefekturo. Po mnenju vodstva PSI je nedopustno, da se upravni odbor ACEGAT ki je med drugim sprejel sklep o podražitvi metana v odsotnosti nekaterih odbornikov, skuša izogniti resnemu sočudenju s političnimi in sindikalnimi silami. Tako ravnanje je še posebno nedopustno v sedanjih hudih gospodarskih krizi.

Ostro je ta sklep obsodilo tudi pokrajinsko tajništvo politične organizacije Lotta continua, ki poziva prebivalstvo na enoten nastop proti pokrajinskemu odboru za cene ter prefekturi, da se prepreči podražitev metana ter doseže preklic podražitve kruha in mesa. Obenem poziva delavstvo, naj se združi v posebne odbore ter odkloni plačevanje računov z morebitnimi poviški.

Odklonilo stališče je izrazilo tudi krajevno vodstvo Italijanske republikanske stranke. Stališče PRI se v toliko razlikuje od stališč, ki so jih zavzele druge politične, sindikalne in stanovske organizacije, kolikor dopušča podražitev dobav in storitev, ki jih mestno podjetje ACEGAT nudi širokemu občinstvu, češ da je sicer nemogoče zahtevati, da se bo poslovanje podjetja odvijalo po gospodarskih kriterijih.

V skladu s smernicami, ki jih vsebuje sklep štev. 20 medministrskega odbora za cene (z dne 11. avgusta letos), je namreč ACEGAT predložila pristojnemu organu, pokrajinskemu odboru za cene, ki deluje na tržaški prefekturi, predlog o povišanju cene zemeljskega plina v naslednjem razmerju: metan za kuhinjsko rabo (do 50 kub. metrov na dvomesecje), s sedanjih 74 na 88 lir; metan za ogrevanje stanovanj in obratov s sedanjih 30 na 63 lir; metan za pekarnice s sedanjih 27 na 57 lir za kub. meter. K temu je treba dodati še povišek fiksnih pristojbin (najemina za stevec, pristojbine, ki se zaračunajo po številu gorilnikov, itd.), kar naj bi znašalo povprečno po 900 lir mesečno na družino.

Podjetje ACEGAT trdi, da ga doboavljanje metana stane mnogo več, kakor kasira zanj od potrošnikov: tako naj bi stroški za vsak kub. meter metana v mestnem omrežju znašali 134 lir, medtem ko plača potrošnik za isto količino goriva le 74 lir. Zanimivo je pri tem, da ACEGAT med navajanjem sestave stroškov omenja, da predstavlja strošek za surovino (konkretno za metan) 23 odst. vseh izdatkov, druge postavke pa so: 40,9 odst. za osebje, 23,5 odst. za vzdrževanje »patrimonialnih bremen« — praktično gre za povračilo najetih posojil in za plačilo ustreznih obresti, 8,5 odst. za kritje splošnih stroškov, itd.

Pokrajinski odbor za cene bo moral zavzeti do tega predloga dokončno stališče najkasneje do 11. novembra. Vprašanje je, ali bo pri tem upošteval dejstvo, da bi v tem primeru cena metana na našem področju dosegla višjo raven kakor v ostali Italiji in da bi to prizadelo v prvi vrsti manj premožne sloje prebivalstva, med temo zlasti sloj upokoencev. Tudi v tem pogledu bi se Trst postavil na prvo mesto med najbolj prizadetimi središči v državi, saj ga menda ni mesta na Apeninskem polotoku, ki bi se lahko »pohvalilo« s tem, da predstavlja upokoencev tretjino vsega njegovega prebivalstva. Odbor bi moral upoštevati tudi dejstvo, da predstavlja dejanski strošek za kub. meter zemeljskega plina, kakor sam ACEGAT priznava, le 23 odst. vseh stroškov, ki jih mora podjetje kriti v zvezi z dobavo metana. Morda bi se le dale skriti nekatere druge postavke, ki otežujejo letno bilanco mestnega podjetja s »plinskimi« primanjkljajem 1,5 milijarde lir. In v tej zvezi velja pripomniti, da postaja metan začuda čedalje bolj redko in iskano gorivo prav v trenutku, ko se v smeri pokrošnih središč v Italiji stegujejo novi metanovodi iz Sovjetske zveze.

Holandije in iz severne Afrike. Ko je podjetje ACEGAT leta 1971 uvajalo »metanizacijo« na našem področju, je vsak porabnik prejel tiskovino, v kateri je bilo med drugim prepričevalno poudarjeno, da se je metan v milijonih let zbral v »zelo obsežnih ležiščih«, ki ga zagotavljajo kritje »kaksrnega koli povračila potrošnje«. Že po štirih letih — res je vmes nastopila energetska kriza — pa se je menda vse spremenilo, saj je iz velikih oglasov v dnevnem časopisu (vendar pa ne tudi v Primorskem dnevniku) razvidno, da metana pravzaprav ni najti za vogalom in da so nasprotno za njegovo dobavo potrebna ogromna tehnična in finančna sredstva, pa še druge težave so vmes, kar da vse narekuje potrebo po ustreznem povišanju dobavnih tarif.

KD obsoja španski fašistični režim

Tržaška Krščanska demokratija je ponovno obsodila politično preganjanje v Španiji in zaostrevis represivnih ukrepov proti Baskom, da bi podprli trhlje reakcionarni in fašistični Francov režim. V uradnem sporočilu KD se nadalje obsoja samotni proces v Burgosu, ki je v resnici sodna farsa, ki naj potrdi zakonodajo »garrote«. KD je zato intervenirala pri zunanjem ministru Rumorju in ga pozvala, da takoj posreduje, kot so že posredovale številne organizacije. Frankistični režim pa nadaljuje svojo represivno politiko in je fašistična policija prav v teh dneh ubila mladega manifestanta v San Sebastianu. Tržaška KD se pridružuje zahtevam vseh demokratičnih sil in gibanj, saj gre za obrambo splošnih pravic človeka in za zaščito oseb, ki se bore za svobodo.

UVOD V SKORAŠNJI ZAČETEK NOVEGA ŠOLSKEGA LETA

S slovensko nalogo začetek popravnih izpitov na slovenskih srednjih šolah

Izpite polaga skupno 171 slovenskih dijakov - Danes naloga iz italijanščine

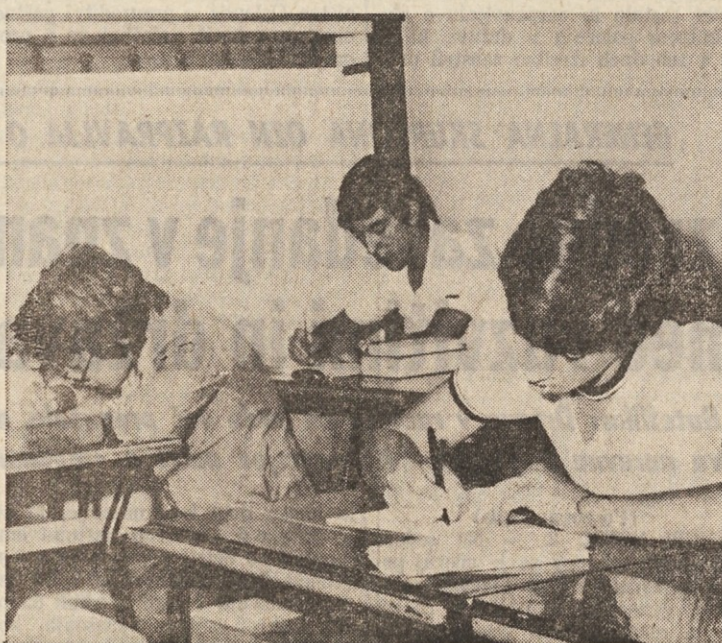
Učilnice vseh srednjih šol so večeraj po daljšem času zadrževale. Predobro znani glas šolskega zvonce je pozval dijakke, da se razmestijo v klopeh. Zaenkrat sicer še ni na šolah tistega značilnega vrveža, ki med šolskim letom glasilno odmeva s hodnikov. Dijakov, za katere so se že sedaj odprla šolska vrata, je bolj malo. To so tisti, ki jim je med šolskim letom ta ali oni predmet povzročil preglavice in morajo sedaj ponovno pred profesorje.

Skupno polaga popravne izpite na slovenskih srednjih šolah na Tržaškem 171 dijakov. Velika večina (107) jih obiskuje višje srednje šole (znanstveni in klasični licej »France Prešerena«, Trgovski tehnični zavod »Zigga Zois«, učiteljske »A. M. Slomška« in Slovenski strokovni zavod). Na slovenskih enotnih nižjih srednjih šolah pa se te dni po 67 dijakov in dijakinj. Edina izjema med temi šolami je enotna nižja srednja šola »Fran Levstika« na Proseku s sekcijo v Križu, ki je namreč šola s celodnevno zaposlitvijo in so v njej ukinili popravne izpite. Ravno tako so popravni izpiti ukinjeni tudi v zadnjih razredih posameznih šol, kjer so dijaki že v poletnem roku polagali zrelostne izpite. Na maturi sta za dijakke le dve možnosti: ali izdelajo ali pa ponavljajo razred.

Popravni izpiti so se večeraj pričeli s pismenimi nalogami. Skoraj na vseh slovenskih šolah je bil na vrsti pismeni izpit iz slovenščine. Profesorji so dijakom predložili tri zapetete kuverte s tremi nalogami, med katerimi so žrebali eno kuverto. Seveda je slovensčina med tistimi predmeti, kjer je sorazmerno manj izpitov. V nekaterih šolah sploh ni bilo popravnih izpitov iz tega predmeta. Tako je bilo na primer na enotni nižji srednji šoli »Ivan Cankar« pri Sv. Jakobu, kjer je bila namesto slovenščine na sporedu pismena naloga iz italijanščine. Danes bo na vrsti matematika, jutri pa še učno izražanje in tih dveh predmetov, nakar se bodo popravni izpiti zaključili. Na drugih šolah se bodo pismene naloge vrstile vse teden in bo ustno izražanje šele prve dni prihodnjega tedna. Tako bodo na znanstvenem in klasičnem liceju danes pisali naloge iz italijanščine, jutri iz latinščine, pojutrišnjem bodo »znanstveniki« pisali naloge iz matematike, »klasiški« pa iz grščine, nakar bosta v soboto na sporedu risanje in telovadba.

V slovenshici so se med šolskim letom očitno dobro obnesli tudi »trgovci«. Na trgovskem tehničnem zavodu so namreč namesto slovenske naloge pisali večeraj nalogo iz nemščine, medtem ko bo danes na sporedu italijanščina in stenografija, jutri pa knjigovodstvo in trgovinstvo.

Na eni šoli bodo tako zaključili popravne izpite prej, na drugi kasneje, vsekakor pa bi se morali na vseh šolah zaključiti najkasneje 13. septembra, kakor določa ministrstvo za šolstvo. Določa verjetno bo predstavljali 13. september zaključek popravnih izpitov sploh in bodo tako letošnji popravni izpiti zadnji v zgodovini italijanskega šolstva. Kmalu bo namreč prišel v razpravo v parlament zakonski osnutek, ki predvideva ukinitev popravnih izpitov in v zameno uvedbo posebnih dopolnilnih tečajev za tiste dijakke, ki jim določeni predmeti povzročajo težave.

Popravni izpiti na znanstvenem liceju.

vođu so namreč namesto slovenske naloge pisali večeraj nalogo iz nemščine, medtem ko bo danes na sporedu italijanščina in stenografija, jutri pa knjigovodstvo in trgovinstvo.

Na eni šoli bodo tako zaključili popravne izpite prej, na drugi kasneje, vsekakor pa bi se morali na vseh šolah zaključiti najkasneje 13. septembra, kakor določa ministrstvo za šolstvo. Določa verjetno bo predstavljali 13. september zaključek popravnih izpitov sploh in bodo tako letošnji popravni izpiti zadnji v zgodovini italijanskega šolstva. Kmalu bo namreč prišel v razpravo v parlament zakonski osnutek, ki predvideva ukinitev popravnih izpitov in v zameno uvedbo posebnih dopolnilnih tečajev za tiste dijakke, ki jim določeni predmeti povzročajo težave.

SINOČI NA GRADU Izbrana idealna italijanska ženska

Ob nepričakovnem, a popolnem nezanimanju tržaškega občinstva, se je sinoči na Gradu sv. Justa zaključil prvi del 25. mednarodnega natečaja »Idealna ženska 1975«. Po šestih preizkušnjah (kuhanje, pripravljanje cocktaila, izebana, iskanje napake, splošna kultura in vzgajanje) je sodniška komisija, kateri je predsedoval organizator Luceri, proglasila idealno italijansko žensko, ki se bo danes in jutri potovala za svetovni naslov.

Prvo mesto je osvojila 24-letna diplomirana pravnica Isabella Raschini iz Ravenne, ki sicer ni zmogala v nobeni posamezni preizkušnji. Poleg proglavitve zmagovalke je bila sinoči na Gradu tudi glasbena prireditev, na kateri so nastopili številni mladi pevci in ansambli. Podobna prireditev, ki jo organizira milanska Omnia v sodelovanju s tržaško avtomobilno letoviščarsko in turistično ustanovo, bo tudi jutri zvečer.

Opozorilo KZ vinogradnikom

Kmečka zveza opozarja vinogradnike, da so dolžni prijaviti zalogo vina, ki jih imajo v kletih 31. avgusta.

Prijave lahko izpolnjujejo v uradih okoliških občin, za tržaško območje pa v uradih Kmečke zveze, kjer so tudi na razpolago prijavnice, ki jih bodo članom izpolnjevati do 6. septembra in oddati na pristojni urad.

Tajništvo Kmečke zveze

Izleti

PD Slavec iz Ricmanj priredi v nedeljo, 7. septembra, izlet v Drašče pri Metliki (Dolenjska), kjer imajo veliko slavnje — praznik 15. brigade in drugo. Prevoz in kosilo v hotelu Kandija v Novem mestu stane 7.000 lir. Ker bo predvidoma znanih kar razpoložljivih mest, vabimo vse, da se čimprej vpišejo na sedežu društva ali v trgovini. Odhod avtobusov bo ob 5.30 iz Ricmanj.

NA NABREŽINSKEM ŽUPANSTVU

Sestanek z osebjem štivanske papirnice

V ponedeljek popoldne so se na županstvu v Nabrežini sestali člani novoizvoljenega občinskega odbora devinsko - nabrežinske občine in zastopniki tovarniškega sveta štivanske papirnice. Na srečanju so pregledali položaj v papirnici, ki zahaja od časa do časa v proizvodni zastoj, temu ustrežajo ponovna vsiljevanje zaposlenega delavstva v dopolnilna blagajna. Člani občinskega odbora so predstavnikom delavcev zagotovili, da se bodo na pristojnih mestih zavzeli za rešitev tega vprašanja, nato pa so orisali načrt za družbene posege, ki jih namerava občinska uprava izvesti na devinsko - nabrežinskem področju.

Na srečanju so načeli tudi vrsto drugih vprašanj, tako problem ponovne uporabe starega papirja v štivanskem obratu, problem prevoza, zdravstvenih ukrepov v tovarni, problem šolstva in ljudskih gradenj. O vseh teh vprašanjih bodo zastopniki delavcev, zaposlenih v štivanski papirnici, in občinske uprave, podrobneje razpravljali še na nadležnih sestankih.

NA SESTANKU S STOPPERJEM

Predstavniki trgovcev orisali pereča vprašanja kategorije

Tržaški trgovci bodo še naprej podpirali odkupni tečaj dinarja - Proti odpiranju novih trgovin

Predstavniki vodstva Združenja trgovcev iz tržaške pokrajine, ki jih je vodil predsednik Dei Rossi, so se te dni sestali z deželnim odbornikom za industrijo in trgovino Stopperjem, da bi skupno pregledali nekatera pereča vprašanja s področja trgovine na drobno, na debelo in v mednarodni blagovni menjavi.

Na srečanju so ugotovili, da je splošen gospodarski zastoj v Italiji in v tujini v zadnjem času negativno vplival tudi na razvoj trgovinskih dejavnosti v Furlaniji - Julijski krajini, na katerih naj bi s sodelovanjem vsega prebivalstva izdelali predloge za varianto k splošnemu regulacijskemu načrtu, ki zadeva področja za javne koristi.

Ta zborovanja bodo za področje Kolonkova danes, ob 20. uri, v oratoriju na Nasedla Sv. Sergija prireja prihodnji teden vrsto javnih zborovanj, na katerih naj bi s sodelovanjem vsega prebivalstva izdelali predloge za varianto k splošnemu regulacijskemu načrtu, ki zadeva področja za javne koristi.

Konzulta vabi vse prebivalstvo, da se polnostevilo udeležijo tistih pomembnih zborovanj. O predlogih, ki bodo s teh zborovanj izšli, bo razpravljala konzulta na svoji seji, ki bo v petek, 12. septembra, ob 20. uri, na sedežu v Stari istrski ulici 43.

Predstavniki trgovcev so se s dotaknili tudi vprašanja dovoljenj za odpiranje novih trgovin na Tržaškem. Po njihovem mnenju, se številno trgovin na našem področju vse prehitro množi, medtem ko bi kazalo prej zmanjšati njihovo število glede na zasičenost tržišča. Odbornik Stopper je v tej zvezi dejal, da so zato pristojni na eni strani tržaška občina in na drugi pokrajinski nadzorni odbor, v spornih primerih pa je razsodba prepuščena deželni upravni sodišču.

V nadaljevanju razprave so predstavniki trgovcev poudarili pripravljenost tržaških operaterjev, da bi se naprej sprejemali od klientov iz

sosedne republike dinarsko valuto po tečaju, ki je za nekaj točk višji od tečaja, ki vlada trenutno na tržišču. Višji odkupni tečaj se namreč v tem primeru istovetno z nekakšnim popustom, ki so ga trgovci pripravljeni priznavati jugoslovanskim turistom, da bi jim vsaj delno omili breme, ki ga predstavljajo stroški za potovanje tudi iz oddaljenih mest SFRJ na naše področje.

Razprava je nato prešla na nekatera vprašanja s področja cestnega in železniškega ter pristaniškega prometa. Govorili so tudi o skorajšnji konferenci o problemih trgovinskih dejavnosti v Furlaniji - Julijski krajini, na kateri bo govor predvsem o nabavah raznega blaga, o cenah in o poslovnem urniku trgovskega sektorja.

Javna zborovanja občinskih konzult

Rajonska konzulta za področje S. Sobote in Nasedla Sv. Sergija prireja prihodnji teden vrsto javnih zborovanj, na katerih naj bi s sodelovanjem vsega prebivalstva izdelali predloge za varianto k splošnemu regulacijskemu načrtu, ki zadeva področja za javne koristi.

Ta zborovanja bodo za področje Kolonkova danes, ob 20. uri, v oratoriju na Nasedla Sv. Sergija prireja prihodnji teden vrsto javnih zborovanj, na katerih naj bi s sodelovanjem vsega prebivalstva izdelali predloge za varianto k splošnemu regulacijskemu načrtu, ki zadeva področja za javne koristi.

Konzulta vabi vse prebivalstvo, da se polnostevilo udeležijo tistih pomembnih zborovanj. O predlogih, ki bodo s teh zborovanj izšli, bo razpravljala konzulta na svoji seji, ki bo v petek, 12. septembra, ob 20. uri, na sedežu v Stari istrski ulici 43.

Opovedale so mu zavore

Včeraj, nekaj pred polnočjo, se je v UL Servola pripetila dokaj nenavadna prometna nesreča, v kateri se je laže poškodoval 31-letni uradnik Danilo Crevatin iz UL d'Alviano 47. Mož je upravljal svoj opel kadet in je bil namenjen proti UL Baiaumonti, ko so na vozilu nenadoma opovedale zavore. Ker pešje tam cesta navzdol, se je Crevatin z avtomobilom zabil v parkirano vozilo na desni strani ceste in se nato prevrnil na streho. Pri nesreči je zadobil lažji udarec v glavo in se je ranil v desno roko. Okreval bo v tednu dni.

MEDTEM KO SE DRUGE TOVRSTNE POBUDE URESNIČUJEJO

Še vedno na mrtvi točki vprašanje kraške mlekarne

Dežela bo prevzela nase 80 odstotkov stroškov za gradnjo novega združnega hleva v Pradisju pri Enemonzu

Te dni se je po poletnem premoru ponovno sestali deželni posvetovalni odbor za bonifikacijska dela, ki mu predseduje odbornik za kmetijstvo in gozdarstvo Del Gobbo. Na seji je odbor sprejel dva načrta, in sicer enega o speljavi novega vodovoda v občini Rigolato in enega o uresnitvi združnega hleva v zaselku Pradis pri Enemonzu.

Zanimiva je posebno druga pobuda. Skupina živinorejcev s tega področja je namreč pred časom ustanovila posebno združenje »za razvoj živinoreje in za racionalizacijo ustreznih dejavnosti«, kar predpostavlja tudi izgradnjo večjega združnega hleva. Ustrezni načrt predvideva skupen izdatke nekaj nad 137 milijonov lir, deželna uprava pa je s sklepom posvetovalnega odbora praktično že prevzela nase 80 odst. predvidenih stroškov.

Pobuda živinorejcev iz Pradisja pri Enemonzu je hvale vredna, kakor zašlu pohvalo skipe posvetovalnega odbora, da z odobravitvijo ustreznih načrtov zagotovi finančno osnovo za izgradnjo novega združnega hleva, ki bo olajšal dejavnost kmetov in izboljšal njihovo pogodbeno moč v odnosih do širšega deželnega tržišča.

V tej zvezi pa se vsiljuje vprašanje kako je mogoče, da se drugod v deželi Furlaniji-Julijski krajini podpirata prizadevanje kmetov in njihova pripravljenost na sodelovanje na združni osnovi, v konkretnem primeru z združitvijo živine pod streho skupnega hleva, povsem podobna pobuda na našem Krašu — k temu bi lahko dodali, da bi imela pobuda za uresničitev združnega hleva in mlekarne na področju pentabrske občine še večji uspeh, saj je bila zamišljena na znatno širši osnovi kakor združni hlev v Pradisju — pa se nikakor ne more premakniti z mrtve točke. In vendar gre za nekaj nad 100 živinorejcev od Doline do Devina, ki zagotavljajo že vsaj zadostno proizvodnjo mleka in ki so se že obvezali, da bodo del stroškov (za združni hlev in mlekarne s prodajalnimi domačimi mlečnimi izdelki predvidevajo okrog 480 milijonov stroškov) — pokrili tako, da bodo prevzeli nase breme ustreznih

POPRAVEK

V poročilu o partizanskem slavu pri Gornji Branici, ki smo ga objavili v včerajšnji številki, se nam je vrnila neljuba pomota in se opravičujemo prizadevanje. Nastopil je možki pevski zbor iz Branika in ne iz Dornberga, ter godba na pihala iz Prvotine in ne iz Vogrškega.

Adrijani Dorini in Jožkotu Ferlanu se je rodila hčerka SANJA

Srečnima staršema iskreno čestitamo, novorojenki pa želimo obilo sreče v življenju.

PD Vesna iz Križa

Gledališča

Stalno slovensko gledališče v Trstu gostuje v petek, 5. septembra ob 18.00 in 20.30 z dokumentarno dramo: Benedetič-Košuta »Rizarna« v hali Tivoli v Ljubljani. V soboto, 6. septembra ob 20. uri: Ivan Cankar »Za narodov blagor« v Auditoriju v Portorožu.

Kino

MIRAMARSKI PARK - LUCI IN ZVO. KI - Predstavi: ob 20.30 »Der Kaisertraum von Miramar« (v nemščini); ob 21.45 »Cesarski sen v Miramaru« (v italijanščini).

Ariston 21.30 »Mattatoio 5«. Barvni film, prepovedan mladini pod 14. letom.

Grattacielo 16.30 »L'insegnante«. Barvni film, igrata Edwige Fenech in Vittorio Caprioli, mladini pod 18. letom prepovedano.

Fenice 16.00 »La paura dietro la porta«. M. Bouquet, M. Costantini, Marilu Tolo. Barvni film.

Nazionale 16.00 »Con tanti cari cadaveri, detective Stone«. Barvni film, prepovedan mladini pod 14. letom.

Eden 16.30 »Per favore, non toccate le vecchiette«. Barvni film. Igrata Mel Brooks, Gene Wilder.

Ritz 16.30 »Il cavalier Costante Nicotia demonico ovvero Dracula in Brianza«. Lando Buzzanca. Barvni film.

Capitol 16.00 James Bond: »Agente 007 — Si vive solo due volte«. Barvni film.

Cristallo 16.30 »E' una sporca faccenda, tenente Parker«. Barvni film, igra John Wayne.

Moderno 16.30 »Dalla Cina con furrore«. Barvni film, igra Bruce Lee, mladini pod 14. letom prepovedano.

Impero 16.30 »Mayerling«. O. Sharif. Barvni film.

Filodrammatico 16.30 »Storie proibite di cinque Lolite«. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Ideale 16.30 »Un uomo chiamato Dakota«. Barvni film, igrata Antony Freeman in Tamara Baroni.

Vittorio Veneto 17.00 »Un passo dalla morte«. Barvni film, igrajo Patty Duke, Richard Thomas in Rosemary Murphy.

Astra 16.00 »Operazione gatto«. Barvni film.

Abazia 16.30 »Una pazzia storia d'amore«. Barvni film, igrata J. Segal in S. Winters.

Šolske vesti

Vpisovanje gojencev v šolo Glasbene matice bo do 14. septembra vsak dan (razen sobote) od 18. do 12. ure v pisarni Glasbene matice - UL R. Manca 29, tel. 418605. Pričetek pouka v ponedeljek, 15. septembra 1975.

Vpisovanje v podružnico šole Glasbene matice v Dolini bo jutri, 4. septembra, od 18. do 20. ure v prostorih Glasbene šole.

Včeraj-danes

Danes, SREDA, 3. septembra DORA
Sonce vzhaja ob 6.28 in zatone ob 19.41. — Dolžina dneva 19.13. — Luna vzhaja ob 3.25 in zatone ob 17.55.

Jutri, ČETRTEK, 4. septembra IDA

VREME včeraj: Najvišja temperatura 24,6 stopinje, najnižja 20, ob 19. uri 24 stopinj, zračni pritisk 1013,9 mb rahlo pada, brezvetrie, nebo 3/10 pooblačeno, vlaga 74-odstotna, morje skoraj mirno, temperatura morja 22 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 2. septembra 1975 se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrlo pa je 8 oseb.

UMRLI SO: 76-letni Domenico Rosso, 84-letna Veronica Cravagna, 69-letna Vittoria Cordelli por. Chersi, 71-letna Anna Basso vd. Sergas, 64-letni Mario Corda, 56-letni Maria Corazza vd. Orlando, 81-letna Anna Fortunata vd. Vattovani, 82-letni Giovanni Pesaro.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (Od 13. do 16. ure)
Al Lloyd, Ul. Orologio 6 - Ul. Diaz 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Picciola, Ul. Oriani 2; All'Annunziata, Trg Valmaura 11.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (Od 19.30 do 8.30)
Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Alla Giustizia, Trg Libertà 6; Alla Testa d'Oro, Ul. Mazzini 43.

LEKARNE V OKOLICI
Bollunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčinje: tel. 211-001; Proseke: tel. 225-141; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesslan: tel. 209-197; Zavije: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Marije Guštin daruje Angela Cijak s Kontovala 3.000 lir za gradnjo centra za handicaprane na Opčinah.

MENJALNICA vseh tujih valut

Premnila je ANA vd. VATTOVANI

Pogreb bo danes, 3. septembra, ob 10.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Zalostno vest sporočajo: vnučka Luciano in Marino Sturman ter drugi sorodniki.

Trst, 3. septembra 1975 (Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3, tel. 38-006)

MANIJA PRISLUŠKOVANJA TUJIM POGOVOROM

Poplava mini vohunskih aparatov
prava nadlega v Zahodni Nemčiji

Prisluškovalne aparate uporabljajo tudi v družinskih odnosih

Zdi se, da je prisluškovanje z minivohunskimi aparati v telefonih, zasebnih stanovanjih ter celo pod zakonskimi posteljami postalo prava manija v Zahodni Nemčiji. Sorazmerno drage aparate so najprej uporabljali na ravni vojaškega in političnega vohunstva, potem se je ta uporaba začela širiti na industrijski in sploh gospodarsko področje in nazadnje celo na področje zasebnega življenja.

Izredno zapletene prisluškovalne naprave, ki so nekdo velja težke denarje ter so bile dostopne samo vohunskim službam, so sedaj postale zelo ceneje. Elektronski znanosti je uspelo izdelati miniaturne aparate, ki jih sploh ni mogoče odkriti, če se ne posveti iskanju časa in tudi dober strokovna izobrazba.

Na politični in vojaški ravni je bila uporaba prisluškovalnih aparatov vsakdanja praksa že pred desetletji. V zadnjem času pa so zabeležili več skandalov (da ne govorimo o Watergate v ZDA) tudi v Italiji, Zahodni Nemčiji itd.

Pa pustimo vendar tudi industrijsko vohunstvo, ki cvete več ali manj povsod ter usmerimo svojo pozornost le na področje zasebnih odnosov. V zadnjem času se je tudi na tem področju človeške radovednosti tako stopnjevala, da je uporaba raznih prisluškovalnih pripomočkov postala pravica nadlega, ki se v mnogih primerih spopada z zakonskimi predpisi.

Nemci so bili vedno ljubitelji znanosti, odkrivanja tajnosti naravnih zakonov ter so zato tudi razvili visoko stopnjo tehnične opreme na najrazličnejših ravneh gospodarskega razvoja. Med drugim so se zaljubili tudi v prisluškovalne aparate.

V Zvezi republike Nemčiji je uporaba miniaturnih prisluškovalnih aparatov, bodisi povezanih na telefone, ali pa takih, ki delujejo direktno, strogo prepovedana. Res pa je, da so specializirane trgovine, ki se ukvarjajo s prodajo teh aparatov (baje samo za izvoz) zabeležile izreden porast prodaje teh proizvodov elektronske industrije. Zdi se, da so v zadnjih časih SZ še kupuje žito v tujini

MOSKVA, 2. — Iz diplomatskih virov v Moskvi se je zvedelo, da se SZ pogaja še enkrat za nakup precejšnjih količin žita v tujini. Če je to res, potem bi Sovjetska zveza nakupala letos v tujini okoli 22 milijonov ton žita. Gotovo da je bilo odkupljenih že 15 milijonov ton, in sicer od ZDA. Se milijonov ton žita. Če pa se upošteva slab pridelek v letu 1972 ter zelo dober v naslednjem letu, potem se lahko sklepa, da bi moral letošnji pridelek doseči 215 milijonov ton.

Ti nakupi kažejo, da je bil letošnji pridelek žita v SZ nekoliko nižji kot so pričakovali. Po petletnem gospodarskem načrtu naj bi v tej državi pridelali v razdobju od 1971 do 1976 povprečno 195 milijonov ton žita. Če pa se upošteva slab pridelek v letu 1972 ter zelo dober v naslednjem letu, potem se lahko sklepa, da bi moral letošnji pridelek doseči 215 milijonov ton.

Na kupi kažejo, da je bil letošnji pridelek žita v SZ nekoliko nižji kot so pričakovali. Po petletnem gospodarskem načrtu naj bi v tej državi pridelali v razdobju od 1971 do 1976 povprečno 195 milijonov ton žita. Če pa se upošteva slab pridelek v letu 1972 ter zelo dober v naslednjem letu, potem se lahko sklepa, da bi moral letošnji pridelek doseči 215 milijonov ton.

V SOBOTO, 6. SEPTEMBRA, V NOVAKIH PRI CERKNEM

SREČANJE RANJENCEV, ZDRAVNIKOV, OSEBJA, INVALIDOV TER SVOJCEV PARTIZANSKE BOLNICE «FRANJA»

Za več let zaporedoma se v nekdanji partizanski bolnici «Franja» v Novakih pri Cerknem zberejo nekdanji ranjenci, zdravniki, bolničarji in strojno osebje na tovariškem srečanju. Za 30-letnico osvoboditve pa pripravljajo odbor bolnice srečanje v večjem obsegu, ki se ga bodo udeležili tudi invalidi in njihovi svojci. Srečanje bo v soboto, dne 6. septembra, ob 10. uri v bolnici «Franja».

Pored srečanja predvideva: kratek nagovor, nastop pevskega zbora iz Cerkna, mladinskega pevskega zbora iz Solkana ter več recitacij. Po srečanju bosta odbor bolnice in krajevna organizacija ZP Novaki odkrila spominsko ploščo na kraju, kjer so dne 17. aprila 1944 padli: bolničar Rudi Katrašnik - Gasper, ranjenica Josip Černe iz Bilj pri Gorici in Jakob Šev iz Kamne pri Bohinjski Bistrici, ter partizan, čevljar Anton Šolar. Bolničar Katrašnik - Gasper je padel pri reševanju ranjenecv, katere je imel v oskrbi. Dr. Franja se spominja dogodka s temi besedami: «Jaz vem, da je Gasper reševal in milina zadnjega ranjenca, to je bil Anton Šolar».

Ta mlin je bil v Gornjih Novakih v neki grapi levo od šole. Postavljen je bil nalašč zato, da bi sovražnik mislil, da je škola partizanske bolnišnice.

Pred srečanjem v bolnici «Franja» bo v zokolcu oskrbnika Bevka sestanek osebja bolnice. Na sestanku bodo razpravljali o vprašanih vsakoletnih srečanjih, o vzdrževanju in popravilnih delih bolnice same in drugih vprašanih, ki naj bi jih reševal odbor bolnice.

To velja kot obvestilo nekdanjim ranjenecem iz zamejstva, ki so se med NOB zdravili v bolnici «Franja». Vsem: Na svidenje v soboto, dne 6. septembra, v bolnici «Franja».

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Če hočete naglo opraviti neko važno nalogo, boste morali uporabiti vse svoje umske sposobnosti. Otvorite svojo jezo.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Zavračajoč svoji potrpeljivosti in vztrajnosti, boste dan zaključili s prav dobrim uspehom. Prišlo do kratkotrajnega spora.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Če hočete, da vas bodo predstojniki upoštevali, ne smete postavljati neutemeljenih zahtev. Ne bodite preveč občutljivi.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Dan bo ugoden v pogledu vseh poklicnih stikov. Vašo velikodušnost bi

ljudje ugnali imeti za pretirano občutljivost.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Ne zamerjajte vprašanju upravnega značaja. Srečne ure v teku večera.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Odklone možnosti upoštevajte za vse, ki se ukvarjajo s svobodnimi poklici. Z malo dobre volje boste povrnili mir v družino.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Svojo vztrajnost boste dosegli odlični uspehi, ki pa ne bo lahek. Posledice nekega spletakarjenja so nevarne.

ŠKORPION (od 24. 10. do 22. 11.) Prišlo bo do različnih stališč med vami in vašimi sodelavci. I-

melj boste podpora vse svoje družine.

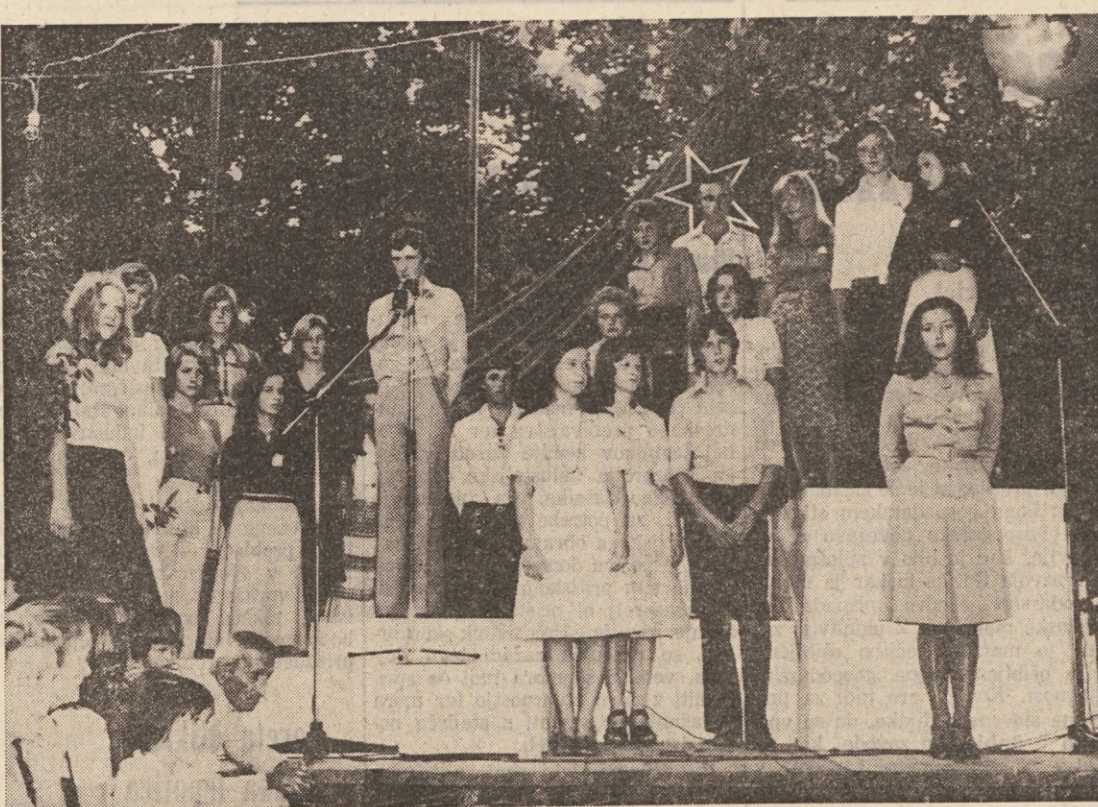
STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Zaključek nekega spora bo v vaš pridlek, če ga boste izkoristili s previdnostjo. Prijetna novica v teku večera.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Ne silite v ospredje, bodite zadovoljni z mestom, ki ga imate. Pretirana strogost bi ugnala raniti ljubljeno osebo.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ne podcenjujte dobrih lastnosti nekega mlajšega sodelavca. Uspešno boste rešili vprašanje vzgoje mlajših.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Storitve vse, da ohranite sodelovanje, ki vam je že dalo odlične uspehe. Zavrnite vsako obliko kompromisa.

Bazovica za 30-letnico osvoboditve

Prejšnjo nedeljo je Bazovica zglasno proslavila pomembno obletnico konca fašistične in nacistične strahovlade. K uspešnemu izvajanju programa proslave je mnogo prispeval nastop mladih bazovskih recitatorjev pod vodstvom voditeljice in režiserke Sonje Pečar. Na sliki: nastop recitatorjev

Pro razpadu egiptovskega cesarstva so Nabatejci iz Petre dve celisti stoletji pred našim štejetjem nadzorovali trgovske poti Vadij Arabe ter Sinajskega polotoka. Potem ko so Rimljani leta 106 po našem štejetju premagali Nabatejce, je Sinaj postal skupno z Egiptom arabska pokrajina rimskega cesarstva, katerega glavno mesto je bilo Bosra.

Egipt je leta 1517 prišel pod oblast Turkov in od tedaj je postal skupaj s Sinajem sestavni del osmanskega cesarstva, ki so mu vladali iz Carigrada. Ko je Egipt postal pod Mohamedom Alijem v začetku 19. stoletja samopravna enota, so se razmere na Sinaju poslabšale in potovanje po tem področju je bilo zelo težje. Red je bil obnovljen šele 1831. leta, ko je Ibrahim paša, Alijev sin, šel v pohod na Sinaj ter premagal Turke pri Akri.

Londonski sporazum iz leta 1840 je ponovno, vsaj nominalno, vrnil Egipt turški oblasti. Ta status je veljal (čeprav so medtem Britanci leta 1882 zasedli deželo) do začetka prve svetovne vojne leta 1914.

V oktobru tistega leta so turške oborožene sile zavele mesto El Aris, leta 1915 in 1916 pa so se pomaknile do Sueškega prekopu. Poskus pa se jim ni posrečil ter so se morale umakniti. V januarju leta 1917 so z bitko pri Rafatu na severnem Sinaju zabeležili dokončno napredovanje britanske vojske čez Sinaj. Po koncu prve svetovne vojne je bil Sinaj ponovno vrnjen Egiptu.

Po arabsko-izraelski vojni leta 1948 so bile linije premirja na Sinajskem polotoku čisto središče incidentov. Leta 1955 je izraelska vojska ob sodelovanju Francozov in Angležev prodrla čez Sinaj do bližine Sueškega prekopu, toda v začetku leta 1967 je bila prisiljena, da se umakne. Izraelcem pa je s medtem posrečilo, da se po lastnosti demilitariziranega področja El Audza in da izrinejo od tam oborožene sile OZN.

Leta 1967 so Izraelci ponovno zavzeli Sinaj ter prišli do Sueškega prekopu. Leta 1973 pa so jih egiptovske oborožene sile pregnale z vzhodne obale prekopu ter zavzele njihovo utrjeno obrambno črto, ki je znana pod imenom Bar Lev.

S prvim sporazumom o razmiku, ki je bil sprejet pod okriljem ameriškega državnega tajnika Kissingerja v januarju 1974 je Egipt dobil v svoje roke ponovno pas ozemlja na Sinaju, ki je široko okoli 14 kilometrov ter teče južno od Port Saida na severu do Sueza na jugu. Na drugi strani so se Izraelci umaknili za 21 kilometrov, ker je bil pas od okoli 7 kilometrov širine spremenjen v področje pod nadzorstvom oboroženih sil OZN.

Kolikor se bodo Izraelci umaknili s petrolejskega področja pri Abu Rodeisu in sedel Mitla in Gidi bo imel Egipt pod svojim nadzorstvom na Sinaju ozemlje, ki bo široko od 40 do 50 kilometrov vzhodno od Sueškega zaliva. Izraelci pa bodo še nadalje obdržali v svojih rokah več kot dve tretjini kamnitega polotoka, pri čemer pa se bodo njihove oborožene sile nahajale okoli 250 kilometrov od izraelske meje.

Sinaj ne bo zelo verjetno ostal v bližnji bodočnosti središču novih oboroženih spopadov med Egiptom in Izraelom vendar pa bo ta kopenski most med Afriko, Azijo in Evropo brez dvoma obdržal svoj pomen v okviru položaja na Bliznjem vzhodu ter bo igral še nadalje pomembno vlogo v bodočnosti svetovnega miru — ali vojne.

Zanimivo je, da je neki ameriški avtor izbral Sinaj za sceno svojega politično fantastičnega romana 434. stopinj vzhodne dolžine (to je črta, ki praktično deli Sinaj na dve polovici). V tem romanu se govori o bojih neke skupine palestinskih komandosov, ki pripadajo arabski osvobodilni fronti

Nova preiskava za umor senatorja Roberta Kennedyja?

NEW YORK, 2. — Zelo verjetno je, da se bo začela nova preiskava v zvezi z umorom senatorja Roberta Kennedyja, ki je bil umorjen v Los Angelesu leta 1968. Ustrezni urad v Los Angelesu je namreč predlagal ustanovitev posebe komisijske, ki naj bi bila pooblaščenca da preveri način in kriterij, s katerim je policija v Los Angelesu preiskala vso to zadevo. Kot je znano, je policija tedaj »ugotovila«, da je bil mladi Palestinec Sirhan Sirhan edini krivec.

Predlog bo moral odobriti občinski svet. Predlog pa je bil dan verjetno zato, ker so pred nedavnim odkrili, da je policija pred petimi leti uničila nekaj lesenih panojev, ki so bili preluknjani s streli iz samokresa in ki so nekdo prekrivali strop kuhinje v hotelu Ambassador, kjer je bil senator Kennedy umorjen v času proslav za zmago na volitvah v Kaliforniji.

Kakor je znano, se število tistih, ki menijo, da je šlo za zaroto, že dolgo večja, posebno odkar se je začela preiskava v zvezi z nekaterimi »nepravilnostmi« in odkar je govor, da so pravkar omenjeni »preluknjani panoji« nekakšen ključ, s katerim bi se dala vsa zadeva razčistiti. Vse kaže, da ni šlo za izstreljenih šest strel, ki jih je izstrelil Sirhan, pač pa da je bilo veliko več strel in da je šlo torej za zaroto, pri kateri je sodelovalo več ljudi.

Ceprav išče policija najrazličnejša opravila za uničenje in izgon neotje že omenjenih panojev, se v sodnih krogih v Los Angelesu govorijo, da bo »revizija« prav gotovo privedla do nove preiskave.

Obračun festivala v Salzburgu

DUNAJ, 2. — Na festivalu v Salzburgu, ki je trajal 36 dni in na katerem je bilo 89 predstav, je bilo navzočih 137.403 gledalcev. Štirih javnih generalnih je udeležilo nekaj več kot 5.000 gledalcev. Drugih 5.222 vstopnic pa so oddali študentom glasbenih šol ter sorodnikom glasbenikov ob priložnosti generalke »Don Carlosa« in osmih simfončnih koncertov.

Vsota prodanih vstopnic je znašala okoli 2 milijardi in 400 milijonov lir. To pomeni, da je letošnja prodaja porasla za več kot 300 milijonov lir v primerjavi z lanskim letom.

Salzburškega festivala se je udeležilo okoli 400 gledaliških kritikov iz 31 držav, 50 fotoreporterjev, številne tuje televizijske ekipe, poleg avstrijske radijske in televizijske službe, ki je posredovala tujim radijskim in televizijskim postajam več kot 42 predstav.

DUNAJ, 2. — Avstrijski človek vedno pogosteje obiskuje muzeje in umetnostne galerije. To dokazujejo podatki zadnjih let. Tako je lansko leto obiskalo različne avstrijske muzeje nič manj kot milijon 683 tisoč avstrijskih ljudi, kar je za obilnih 23 odst. več kot leto prej. Sicer pa je od leta 1970 do 1974 obiskalo avstrijske muzeje že nad sedem milijonov 760 tisoč ljudi, to se pravi, da je v štirih letih obiskal muzej že sleherni avstrijski državljan.

„BRATA“

S SEBOJ SO TURKI ODVELEKI VELIKO ŠTEVILO UJETNIKOV, PRISPILI SO V CARIGRAD...

UJETNIKE SO SUROVO STLAČILI V JEČE...

NEKAJ DNI POTEM...

POZOR! DANES BOMO NA TEM MESTU USMRTILI DEVIČNE VERNIKOV!

VSE UJETE HAJDUKE SO POBILI... OSTALA STA LE ŠE BRATA...

KAJ ČAKAJOŠ ZAKAJ NE USMRTIJO ŠE NAJVE?

MILOVA SVA BILA VODIJO... NAJU BODO POSEBEJ MUČILI...

Radio Vizija

SREDA, 3. SEPTEMBRA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

18.15 Program za najmlajše
Italijanske lutke
18.45 Program za mladino
Poly v Benetkah (10. epizoda)
19.15 Sportni dnevnik
Italijanske kronike in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 DIAMANTE

Ta oddaja, ki jo je pripravil Stefano Ubezio zadeva diamant, ki je ena od najčistejših rudnin, kar jih poznamo. Sestavljena je iz čistega ogljika, ki se je kristaliziral ob delovanju doslej še neznanih sil, oziroma vulkanskih pojavov, ki so zadevali zemljo do 400 kilometrov pod njeno površino. Indija je država, kjer so diamante najprej odkrili, toda danes je Južna Afrika tista, ki jih izkoplje v največjih količinah. Toda prestolnica diamantov je London, kjer dragocene kamne prikazujejo kupcem v zapечатnih skatlah, tako da prizadejati sploh ne ve za kaj gre, toda obstaja absolutno jamstvo, da cena proizvoda odgovarja cenitvam na trgu. Moralna prestolnica diamantov pa je vseeno Amsterdam, kjer se prodajo in kupujejo diamanti že več kot 400 let. Današnja televizijska oddaja nas bo popeljala od Indije do južnoafriških rudnikov, od Angole do Siere Leone in potem še v London, Amsterdam, Tel Aviv ter Antwerpen

21.45 Športna središča
22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

19.30 SREDOZEMSKA IGRE — Prenos iz Alžira
20.30 DNEVNIK
21.00 Un soldato sotto la pioggia

Televizijski režiser Ralf Nelson, ki je že dvakrat prejel nagrado Emmy (nekakšen televizijski oskar) je pred nekaj leti režiral film, ki ga je italijanska televizija že oddajala pod naslovom »Una faccia piena di pugn«. To pot pa bodo gledalci deležni predstave, ki nosi v angleščini naslov »Soldier in the rain«. Gre za televizijski film, ki so ga posneli po istoimenskem romanu Williama Goldmara. V filmu se pripoveduje o zgodbah dveh prijateljev, narednikov v nekem ameriškem taborišču za vežbanje

22.30 SREČANJE z Betty Curtis, in Tonyjem Dallaro

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

16.45 Sredozemske igre
Filmski pregled, Vaterpolo: Jugoslavija - Španija, Plavanje
17.40 Filmski pregled
18.00 Sredozemske igre
19.30 Obzornik
19.45 J. Verne: V 80 dneh okoli sveta (2. del)
20.10 Risanca
20.30 DNEVNIK
21.05 SONCE VZHAJA ENKRAT DNEVNO, poljski film

Film načenja zanimivo družbeno - politično temo iz časa neposredno po drugi svetovni vojni: odkrivajo se problemi kmečke miselnosti v novi politični situaciji. Gre za solo, ki so jo zgradili kmetje za spojitve otroke, torej je družbena last. Novi zakon o nacionalizaciji nepremičnin bi torej ne mogel odvzeti šole.

22.40 DNEVNIK
22.55 Sredozemske igre — Boks

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

20.00 Sportni dnevnik
Sredozemske igre
20.55 Otroški kotiček, slikanice
21.15 DNEVNIK
21.30 Sredozemske igre, plavanje
23.00 Jazz, Ljubljana 74, Yosuke Yamashita

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.30 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.40 Koncert; 18.55 Roy Axers s svojim ansamblom; 19.10 Slovenska pojava lirika; 19.20 Zbori in folklor; 20.00 Sport; 20.35 Simfonični koncert; 22.02 Pesmi brez besed.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.40 Popevke; 9.00 Folk glasba; 9.15 Popevke; 9.15 Priljubljeno jim skupaj; 10.10 Otroški kotiček; 11.30 Melodije; 12.00 Glasba po željah; 15.30 Italijanski zbori; 16.50 Poskočnice; 17.30 Spored domačih viš; 18.15 Primorski dnevnik; 19.00 Oddaja progresivne glasbe; 19.30 Domači pevci; 20.00 Prenos RL; 21.00 Zbori; 22.15 Orkester; 23.00 Pop-jazz; 23.35 Glasba za lahko noč.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje popevke; 9.00 Vi in jaz; 12.10 Glasba po željah; 14.05 Folk glasba; 14.40 Nadaljevanje; 15.00 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Komorna in operna glasba; 19.30 Plošče resne glasbe; 20.20 Radijska predaba; 22.00 Klavir-

7.00, 8.00, 10.00, 14.00, 16.00, 20.00 Poročila; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Nenavadni pogovori; 10.25 Glasba vam pripoveduje...; 10.40 Samopripravljanje s temelijskega zboru RTV Ljubljana 19.25 Predstavljam vam...; 20.40 Z ansamblom Francija Puharja; 20.50 Lahko noč, otroci!; 21.00 Koncert; 22.40 Veliki zabavni orkestri; 23.20 S festivalov jazz; 00.05 Literarni nokturni; 00.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA SLOVENSKE KULTURNO-GOSPODARSKE ZVEZE

Dokončno je treba omogočiti rabo slovenščine v izvoljenih svetih

Obsežen poseg predsednika Borisa Raceta - Odločen protitest zaradi ukinitve četrtega razreda strokovne šole v Gorici

Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je prvo sejo po počitniškem premoru posvetil skoro izključno zelo važnemu vprašanju rabe slovenskega jezika v javnosti in predvsem na zasedanjih pokrajinskih svetov in občinskih svetov večjih občin. O tem vprašanju je imel daljše uvodno poročilo predsednik Boris Racec. Poročilo zaradi važnosti v celoti objavljamo na prvi strani. Izvršni odbor je po daljši razpravi sklenil, da bo Zveza rabi slovenskega jezika posvetila posebno izjavo in da bo to vprašanje stalno spremljala.

Med razpravo je bilo tudi ugotovljeno, da je potreben jasen odziv in da je treba orenhati s slepmišenjem, ko se je dejanski onesprekrival z različnimi tehničnimi preteževanji. D. obžalovanjem je bilo tudi ugotovljeno, da so se v vidnem pokrajini ohranili stari sistemski ustrahovanja, ki so nemoralni in za katere se je zdelo, da so že preživeli in da so izgubili iz politične prakse. Vsekakor pa je treba akcijo nadaljevati v vseh treh pokrajinah, voditi trdno vsakodnevno bitko, da se dokončno doseže rabo slovenskega jezika na sejah vseh izvoljenih organov. V ta namen je treba zah-

tevo utemeljiti s političnimi, moralnimi, pravnimi in drugimi razlogi, ker je treba prepričati tudi tiste dobronamerne sodržavljane italijanske narodnosti, ki o zadevi morda niso povsem in pravilno poučeni. Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je nato na predlog referenta za krajevne uprave goriske pokrajine Gorazda Vesela razpravljati tudi o dejanski ukinitvi četrtega razreda trgovske šole v Gorici. Odbor je ugotovil, da so osrednje šolske oblasti v Rimu zavrnile vlogo ravnatelja zavoda, da se preklic sklep o začasni ukinitvi četrtega razreda, ki ga je ministrstvo za šolstvo sporočilo lani, češ da je premalo učencev. Novi sklep ne govori več o začasnosti ukinitve, temveč enostavno o ukinitvi, kljub temu, da se je levo vpisalo v četrti razred šest učencev, ki so že v tretjem razredu dosegli dobre učne uspehe.

Za slovensko narodnostno skupnost ukinitve tega razreda ni sprejemljiva. Nikakor ne moremo pristajati na ista merila pri ustanavljanju razredov, ki se jih poslužuje ministrstvo za večinske šole. Treba se je zavesti, da so predpisi o številu učencev nesmiselni in nesprejemljivi.

vi za šole narodnostnih manjšin. Z ukinitvijo četrtega razreda je bil zadan hud udarec slovenski šoli na Goriskem, pri tem pa je treba še posebej podčrtati, da je ta zavod šolal strokovnjake ustreznega tehničnega profila, ki je še zlasti važen na goriskem gospodarskem stičišču in za gospodarsko povezavo z Jugoslavijo, kar je bilo v splošno korist razvoja Gorice in kar je nudilo gospodarsko osnovo pripadnikom slovenske manjšine. Z ukinitvijo zavoda je manjšina očitno ošibljena in je ošibljena njena gospodarska dejavnost. Končno gre tudi za pritisk na slovenske dijake, da se vpišejo v italijanske zavode, ker so rešitve s posejanjem zavodov v Trstu za večino zelo težavne in ne-mogoče.

Iz vseh teh razlogov je izvršni odbor sklenil, da bo Zveza o ukinitvi četrtega razreda strokovne šole v Gorici objavila posebno izjavo.

Izvršni odbor je nato še razpravljal o položaju in o naporih za priznanje statusa Stalnega slovenskega gledališča s posebnim zakonom, o zemljiščih pri Orehu in o nekaterih drugih vprašanjih.

V OKVIRU PRAZNIKA KOMUNISTIČNEGA TISKA

Bogat «slovenski večer» v Čedadu

Govor pokrajinskega svetovaleca Pavla Petriciga o pravici beneških Slovencev, da se razvijajo kot narodnostna skupnost - Kulturni nastop gostov iz Kranja in domačih beneških ansamblov

Folklorna skupina «Sava» iz Kranja nastopa Čedadu.

S «slovenskim večerom» se je v ponedeljek končal štiridnevni praznik komunističnega tiska v Čedadu. Praznik je obsegal vrsto manifestacij, tako srečanje s predstavniki palestinskega, čiljskega in perzijskega odporniškega, diskusijo o demokraciji, reformni oboroženosti sil, ki jo je vodil poslanec Mario Lizzero, razstavo slik, ki so jih znani slikarji dali organizatorjem na razpolago, da so jih nato z žrebom porazdelili med obiskovalce, zanimivo fotografsko razstavo o Nadiških dolinah, ki je na prepročljiv način prikazala stanje zapuščeniosti in gospodarskega propada Beneške Slovenije, ter seveda običajne razstave knjig, plakatov in obrtniških izdelkov.

Veliko zanimanje pa je vladalo predvsem za «slovenski večer», ki je bil na sporedu v ponedeljek in ki se ga je udeležilo veliko število ljudi iz Čedadu in iz beneških dolin, pa tudi od drugod. Program se je pričel z govorom pokrajinskega svetovaleca Pavla Petriciga.

Petricig je poudaril pomembnost dejstva, da ta večer poteka v Čedadu. Vsi radi priznavajo vrednote in težnje vsakega naroda na svetu, to dela tudi meščanstvo, saj vse tisto, kar je sicer različno, a je hkrati oddaljeno, ne pospešuje diskriminacij tako kot tisto, kar je različno, a je blizu oziroma se celo vključuje v vsakodnevno življenje. Diskriminacijski odnos do manjšin je delno posledica zgodovinskih dejstev, predvsem pa posledica načina izvajanja oblasti, načina, ki je podpiral nacionalistične fanatizme in tako skušal zakriti socialne razlike med ljudmi.

V Beneški Sloveniji kot drugod v Italiji in v svetu, je meščanska politika vedno podpirala sovraštvo med ljudmi in narodi, medtem ko so bili gospodarski in družbeni problemi v ozadju. Slovenska skupnost se je fizično razkrajala in ni imela moči za kritiko, opozicijo in protest proti tej genocidni politiki. Vojaske služnosti, turistične industrijske dejavnosti, turistične industrijske oblike kolonizacije so prisilile Benečane, da so zapustili svojo zemljo in se podali v emigracijo. To so pridobili razredno za vest, obenem pa začetni potrebo po tesnejši povezavi s svojo zgodovino, razumeli so, da je razredno in narodnostno zatiranje del istega političnega avtoritarizma. Iz te zavesti je nastala vrsta narodnih organizacij in kulturnih krovkov, ki zagotavljajo od oblasti, da se spopri- mejo s problemi Beneške Slovenije in Benečanom priznajo pravico do uporabe slovenskega jezika in do slovenskega kulturnega življenja.

Komunisti — je dejal Petricig — smo ta boj vedno podpirali in zahtevali, nasprotno kot videnska KD, najširše sodelovanje vseh političnih, kulturnih, emigrantskih, sindikalnih in upravnih komponent. Danes ne more nihče več prezreti širokega ljudskega gibanja, ki se je pokazalo na primer z veličastno prireditvijo na Kamenici, pa tudi ne vloge mladih županov v Nadiških dolinah, ki vedo, kako se mora slovenska skupnost razvijati. Prav tako lahko Čedad sam dobi nove možnosti življenja in razvoja z opredeljenimi protibeneškim Slovincem in proti sami Sloveniji.

Nato se je Petricig v slovensčini zahvalil folklorni skupini Sava iz Kranja in beneškim gostem ter pozdravil vse Benečane, ki so prišli na praznik.

Nato je sledil nastop folklorne skupine Sava iz Kranja, ki je z izvajanjem pretežno slovenskih plešev, pa tudi plešev drugih jugoslovanskih narodov, naravnost navdušila občinstvo. Le redkokdaj vidimo na takih prireditvah na prostem, da ljudje s takim zanimanjem sledijo izvajanju na odr. Pozornost se je poslej preoblačila in je na drugo zaigral tamburaški ansambel Biserica.

Po nastopu folklorne skupine, ki je bil seveda osrednja manifestacija na slovenskem večeru, so prisotne še dolgo v noči zabavali beneški harmonikarji in drugi godci, harmonike pa so zaigrale tudi ob kioskih, kjer se je tu tam kak par zavrtel kar sredi trga. Veliko zanimanja je vladalo tudi za beneške publikacije in za druge publikacije o problemih Slovincem, ki so jih ta večer prodajali v kiosku s knjigami.

Nenadna smrt 3-letnega dečka v Beniciji

V petek 29. avgusta je Rečansko in Sovodensko dolino v Slovenski Beniciji pretresla huda vest. Teža dne je namreč nenadoma umrl v čedadski bolnišnici triletni otrok slovenskih staršev, očeta Renata iz Hostnega pri Hlodiču in Micheline Karlič iz Gorenjih Brdc pri Sovodnjah. Otroku je doma nenadoma postalo slabo, prepečljalo so ga v čedadsko bolnišnico, kjer je iz neznanega vzroka umrl. Rezultati avtopsije še niso znani. Pogreba, ki je bil v nedeljo popoldne v Lesah pri Hlodiču, se je udeležilo zelo veliko beneških Slovincem. Staršem in bratu pokojnega otroka izrekajo sožalje slovenska društva v Beniciji.

a. b. — m.

ENOTNA ODLOČITEV RAJONSKEGA SVETA

Štandreška skupnost se bo uprla vsakemu novemu posegu po zemlji

Pismo, ki to odločitev utemeljuje, je predsednik Danilo Nanut poslal deželni in občinski upravi

Predsednik štandreškega rajonskega sveta Danilo Nanut je poslal predsedniku deželnega sveta ter goriski občinski upravi pismo, v katerem pojasnjuje nezadovoljstvo štandreškega prebivalstva ter še posebej lastnikov zemlje zaradi pritiska konzorcija industrijske cone na zemljiške lastnike, da bi zemljo prodali, za potrebe nekega tovega industrijskega obrata. Rajonski svet nadalje poziva domačine, naj ne nasledijo pritiskom ter ugotavlja, da konzorcij ni pristojen za razlašanje zemlje. Predsednik konzorcija se razburja zaradi tega dejstva, vendar se mora tudi on spriznati z novo stvarnostjo ter mora vprašanje ocenjevati s stališča novih družbenih potreb.

V uvodnem delu svojega pisma, se predsednik Danilo Nanut obrača na deželno upravo, ki pripravlja načrt za industrijsko izgradnjo v Gorici - Štandrežu, ter ji sporoča odločitev prizadetega prebivalstva, da se upre slehernemu novemu obratu, ker vidi v tem sestavni del političnega načrta, ki hoče razkosati gospodarsko in družbeno celovitost prebivalstva slovenskega jezika, ne pa izboljšati goriski gospodarski položaj. Sedanja mednarodna kriza je hudo udarila tudi po italijanskem gospodarstvu, vendar je posledice mogoče omiliti s sanacijo obstoječe industrije s polnim izkoriščanjem proizvodnih zmoglosti, saj je v goriskih obratih več delovnih mest, kot pa je delovne sile. Kako resnično je ta trditve, je mogoče ugotoviti tudi v izvidu občinskega odborniškega načrtovanje, v katerem je s podatki dokumentiran uvod delovne sile.

Predsednik Danilo Nanut nasprotuje izgradnji industrijskega obrata, ki naj bi proizvajal plemenitih jekla, utemeljuje tudi z nesorazmerjem med vloženim kapitalom in odprtim novih delovnih mest.

Nova tovarna naj bi veljala okoli 20 milijard lir, obsegala naj bi 20 ha obdobjevalne zemlje ter zaposlila komaj kakšnih 100 specializiranih delavcev. Z izgradnjo zasebnega obrata bi zasedli veliko površino zemlje Slovincem ter jim s tem povzročili ogromno kulturno in družbeno škodo.

Pobuda, je v nasprotju s členi 2, 6 in 42 republiške ustave, ki poleg priznanja civilnih pravic in določil o zaščiti jezikovnih manjšin, podreja osebni interes skupnemu. Kadar je šlo za slovensko prebivalstvo, tega duha niso nikoli upoštevali. Štandreška skupnost je natiho doživljala pritisk in gospodarsko objektivnost ter je bila v razdobju 30 let — da ne govorimo o prejšnjem — oropana svojih gospodarskih struktur, ki so slonele predvsem na kmetijstvu. Ta skupnost je doslej žrtvovala dobre tri četrtine svojega življenjskega prostora za napredek mesta ter je tudi preostala četrtina vezana z zakoni o urbanizaciji.

O vprašanju, ki je predmet razprave, je štandreški rajonski svet dvakrat razpravljal, prvič na redni seji, drugič pa na vaški skupščini.

PRIZADEVANJA ZA SKLADEN RAZVOJ GORIŠKE

Sredstva bogatejših središč za napredek pasivnih področij

Novi industrijski obrati na Tolminkem in drugod

V Sloveniji poudarjajo, da je njihovo nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj v veliki meri odvisen od premoštevne neskladja med razvitimi središči z razmeroma visoko osebnim in družbenim standardom ter pasivnimi kraji na ožrodnih območjih. Sistem za organiziranje in usklajene napore na tem področju je vsebovan v zakonskih predlogih in drugih dokumentih, ki so jih v zadnjem času obravnavali in sprejeli slovenska vlada, njena komisija za pospeševanje razvoja manj razvitih območij ter predsedstvo in izvršni odbor Republiške konference socialistične zveze. Napredek pasivnih območij naj bi v prihodnje zagotavljali predvsem s solidarnostjo delavcev oziroma s sredstvi, ki bi jih načrtno zbirali v gospodarsko in družbeno razvitih središčih.

Na Goriskem so sicer že doslej, ko politika za napredek pasivnih območij v Sloveniji ni bila zmeraj do kraja določena in opredeljena, dosegli precejšnje uspehe pri pospeševanju napredka ožrodnih krajev. Tovarna cementa in salona v Anohovem je na primer postopno zaposila vse delavce, ki jih je bilo mogoče dobiti na širokem področju od goriskih Brd ter čez Lig do Tolmina, Kobarida in Drežnice. Zagotavlja jim je tudi poceni prevoz na delo in povratek domov. Sicer pa je anhovska tovarna doslej dala več deset milijonov starih dinarjev in veliko gradbenega materiala za popravila cest, ureditev kanalizacije ter za druge komunalne in ostale potrebe pasivnih hribovskih vasi na območju Lige, na Kambreškem, v Kožbanskem kotu, na področju Avč, Kala nad Kanalom in drugod. Goriske strojne tovarne in livarne iz Nove Gorice grade novo tovarno livarske opreme (stala bo okoli 3 milijarde starih dinarjev) v Ciginju pri Tolminu. Podjetje «Vozila» iz Sempetra pri Novi Gorici pa bo zgradilo nov industrijski obrat v Lokovcu nad Cepovanom. Tovarna

igeln in drobne kovinske galanterije iz Kobarida gradi svoj obrat v Brezicju, kjer bodo zaposlili okoli 100 delavcev. Mirenska tovarna obnove «Jadrin - Ciciban» je ustanovila dva obrata v Kalu nad Kanalom in v Cerovem v Brdih. Sedaj ju bodo razširili in v njih zaposlili nadaljnjih 70 delavcev. «Jadrin Ciciban» bo kmalu odprl tudi obrat za izdelavo otroških lesenih igrač v Gorenji Trebuši.

K naštetim in drugim uspehom so veliko prispevali tudi prebivalci ožrodnih vasi, in to s fizičnim delom ter s prispevki v denarju, prevozi in v gradbenem materialu.

Po poglobljeni in živahni razpravi, na kateri so poleg domačinov sodelovali tudi predstavniki političnega življenja, je skupščina soglasno izrekla svoje odklonilno stališče glede izgradnje novih industrijskih obratov v Štandrežu, če niso zares nujno potrebni.

«Vprašanje Štandreža je poleg družbenega in kulturnega tudi politični problem — ugotavlja Danilo Nanut v svojem pismu — političnemu vprašanju pa je potrebno poslati takšne politične rešitve, ki bodo upoštevale zahteve neposredno prizadetega prebivalstva.»

Loreta Mikluš briska lepota

V okviru briškega praznika, ki ga je prosvetno društvo «Naš prap» pridilo na obzorja na Oslavju, so v ponedeljek zvečer izvolili briško lepoto. Posebna žirija je izbrala domačinko Loreto Mikluš.

V ponedeljek se je obenem zaključilo štiridnevno praznovanje. Ocena praznika mora biti vsekakor pozitivna, saj se je na prireditvenem prostoru kljub dežju, ki je v

predsednik padal prva dva dni, zbralo veliko obiskovalcev z Goriskega in z onstran meje.

Seminar za slovenske učitelje in profesorje

Republiška komisija za vzgojo in izobraževanje prireja od 15. do 24. septembra seminar slovenske kulture in jezika za učitelje in profesorje iz Trsta in Gorice. Za goriske šolnike na razpolago 10 mest. Seminar bo v hotelu Creina v Kranju. Sindikat slovenskih solnikov vabi svoje člane, ki bi se seminarja radi udeležili, naj se prijavijo.

Lažja prometna nesreča v Štandrežu

Preteklo noč se je v Kraški ulici v Štandrežu pripetila lažja prometna nesreča, pri kateri je bila ranjena 4-letna deklica Elena Valzano iz Trsta, Ulica S. Lorenzo. Deklico je s svojim avtomobilom oplazil Goričan Domenico Carbono iz Ulice Margotti 19. Punčico je nemudoma pripeljala teta v bolnico, kjer jo bo okrevala v štirih dneh.

POGOVOR S PREDSEDNIKOM LETALIŠČA V RONKAH INŽ. AUGELLIEM

Morda že leta 1976 redna letalska zveza med Ronkami, Reko, Zagrebom in Gradcem

O tem se bodo pogovorili prve dni oktobra na Reki - Prizadevanja uprave letališča v Ronkah za skupne letalsko-turistične usluge tudi v naši deželi

V prejšnjih letih so bila prizadevanja upraviteljev letališča v Ronkah usmerjena, predvsem v izgradnjo potrebnih infrastruktur in vseh tistih naprav, ki so nujno potrebne za moderno letališče deželnega značaja, ki želi vzpostaviti ne le redne zveze z drugimi letališči v državi, marveč tudi z letališči v drugih evropskih državah. Odslej pa bo naloga upraviteljev poiskati vse možnosti, da se promet na tem letališču poveča. Samo tako bo upravičena velika investicija, ki je bila vložena v izgradnjo tega letališča in istočasno bo dana podlaga za bodočo vzpostavitev novih prog v notranjem in mednarodnem prometu.

O tem smo se pogovarjali prejšnji dan s predsednikom upravnega sveta letališča inž. Augellijem in s podpredsednikom Tacchinardijem in dobili smo višji, da imajo v upravi jasne pojme o tem vprašanju.

V tekui se dela za gradnjevne potrebne infrastrukture. Poleg dveh že obstoječih zgradb, ki služijo za prihod in odhod potnikov in za razne urade, je skoro dokončana tretja zgradba, v katero se bo preselila, upajo kmalu, uprava letališča. Prostore, kjer so upravne pisarne sedaj, bodo prepustili špeditskim podjetjem, ki zelo potrebujejo prostore na tem letališču, predvsem v predvidevanju povečanja blagovnega prometa, ki ga je bilo doslej zelo malo. V zadnjem času pa so stopili v stik s številnimi špediterji v naši deželi in morda ni več daleč čas, ko se bodo ti posluževali za letalski prevoz blaga terminala v Ronkah in ne več onega v Milanu. Seveda bodo morali, ko bo do tega prišlo, zgraditi na letališču tudi halo za shranjevanje blaga.

Važnejša pa so prizadevanja za povečanje števila potnikov. Najprej energetska kriza, ki je povzročila precejšen skok cen letalskih prevozov, nato pa gospodarska kriza, ki je sledila prvi, sta zavrla stopnjo razvoja letalskih prevozov, ki je bila značilna za prejšnja leta. V Ronkah so zaradi tega lani zabeležili le nekaj odstotkov več prometa s potniki kot v prejšnjem letu, za letos pa predvidevajo 15-odstotno povečanje v primerjavi s prejšnjim letom, kljub temu, da je bilo veliko poletov odpisanih zaradi raznih stavk letalskega osebja. Inž. Augelli je povedal, da predvidevajo tudi za prihodnja leta 15-odstotno letno povečanje.

Predsednik letališča je razkril tudi zanimivo prizadevanje za povečanje letalskega prometa na našem deželnem letališču. Danes imajo le nekaj rednih vsakodnevnih prog z Rimom in Milanom, v poletnih mesecih pa še dvakrat tedensko vrmenopostajo na progi Rim—Ronke—Dunaj. Poleti imajo tudi veliko charterških poletov, s katerimi pripeljejo tisoče turistov, ki so namenjeni na počitnice v razne kraje ob Jadranskem morju. Kar 85 odstotkov teh turistov gre v jugoslovanska kopališča ob istrski obali in samo petnajst odstotkov je namenjenih v Građež ali v Lignano. Inž. Augelli je dejal, da si bodo prizadevali v bodoče dobiti tudi številne charterške polete, katerih turisti so namenjeni v Istro, sedaj pa pristajajo na letališču v Benetkah. Razine jugoslovanske agencije, ki morajo iz Portoroža, Umaga, Rovinja in Porečja pošiljati prazne avtovane v Benetke po turiste, si prizadevajo, da bi ta letala pristajala v Ronkah.

Uprava letališča v Ronkah je bila pobudnik letošnje akcije izletov na

Dunaj. Poskrbela je za dvo ali več dnevno bivanje na Dunaju, v ceno izletu vrste IT so bili vključeni vožnja, dober hotel ter delno tudi nožanje. Rezultat je bil nad vse pričakovano. Število potnikov med Ronkami in Dunajem se je, v primerjavi z lanskim letom, povečalo kar za 220 odstotkov.

Prav tako smo pobudniki širše akcije, ki bo lahko prinesla precej ugodnosti turizmu v naši deželi, je dejal inž. Augelli. «Čišemo v tuji deželah klijente za naše turistične kraje, istočasno bomo na letališču imeli od tega korist. Sedaj smo v stikih z agencijami na Islandiji in v Veliki Britaniji in s turističnimi dejavniki v Pordenonu smo že sklenili prvo pogodbo, ki utegne imeti ugodne posledice. Urejujemo pogodbo, po kateri bo prišlo v tej zimi iz Velike Britanije od 3.000 do 5.000 dijakov na zimске počitnice, ki jih bodo izkoristili v smučarskem centru na Piancavallo. Ti se bodo pripeljali z letalič Ronk, od tam bodo šli z avtobusi na Piancavallo, kjer bodo ostali teden ali dva. To bo vsekakor koristilo hotelirjem na Piancavallo, prav pa bi bilo, da bi se naših uslug oslužili tudi hotelirji v Karniji in zakaj ne, tudi v predsezoni in posezoni oni v Građežu in v Lignano.»

Trenutno pa so upravitelji letališča v Ronkah precej zavzeti z vprašanjem uvedbe letalske povezave s sedmimi deželami Jugoslavije in Avstrije. Ze več let imajo, enkrat letno, konferenco o letalskem prometu, ki se jih udeležujejo predstavniki republik Slovenije in Hrvaške, avstrijskih dežel Štajerske in Koroške ter dežele Furlanije-Juljske krajine. Na prvih srečanjih so o tem le razpravljali, sedaj se zdi, da so tik pred konkretnizacijo.

Prve dni oktobra bo na Reki ponovni sestanek zastopnikov teh petih dežel in strokovnjakov letalskega prometa. Tu bodo konkretizirali do sedanjega delo raznih komisij, verjetno pa bo treba še kaj napraviti. Mišliti bo treba tudi na finansiranje bodoče pobude. Za sedaj nameravajo dobiti manjše letal z nekaj desetimi sedeži, ni pa se znano, kdo bi dal letalo na razpolago. S tem bi skušali povezovali trikrat tedensko razna letališča na področju petih zvez omenjenih dežel. Predvidevanja kažejo, da bi lahko imeli precej prometa na povezavi Ronk z Zagrebom in Gradcem ter Reko, manj pa na progi med Ronkami in Ljubljano in Celovcem. Morda bodo uvedli krožno progno med Ronkami, Reko, Zagrebom in Gradcem. Tako bi poslovni potniki in tudi turisti lahko imeli na razpolago hitro in direktno letalsko zvezo med našo deželo in središčih Hrvatske ter Južne Avstrije.

«Kdaj se bo ta zamisel uresničila, ne vemo, je dejal inž. Augelli, «upam pa, da bomo krst te službe imeli že v prihodnjem letu.» Ko smo se z njim pogovarjali v ponedeljek zjutraj, je v njegovo pisarno vstopil funkcionar letališča. Povedal je, da so prav takrat prispeli zastopniki letališč z Reke in iz Zagreba, da bi se pogovarjali o pripravah za oktobrski sestanek na Reki.

m. w.

Deželni prispevek za gorisko srečanje o postajališčih

Kakor smo že poročali v našem listu, bo v letošnji jeseni v Gorici poseben mednarodno srečanje o pomenu in vlogi tovrstnih postajališč in sodobnih mejnih prehodov. Ustrezno pobudo je prevzela goriska občinska uprava, srečanje pa se bo odvijalo pod pokroviteljstvom dežele Furlanije - Juljske krajine ob konkretnem sodelovanju odborništva za promet. V naši deželi se kakor znano uresničujo tri to vorna postajališča, in sicer pri Fernetičih na Tržaškem, pri Štandrežu na Goriskem in pri Kokovem ob italijansko - avstrijski meji. Postajališče pri Kokovem je pravzaprav že začelo delovati, in sicer aprila letošnjega leta, njegova ureditev pa je zahtevala nalozbo 1 milijarde 300 milijonov lir.

Na goriskem srečanju pa bo razprava zajela nekoliko širše področje in vse kaže, da se ga bo udeležila tudi skupina strokovnjakov Evropske gospodarske skupnosti. O tem vprašanju je razpravljal na začetku seji deželni odbor, ki je na priporočilo odbornika za promet Cocianija sprejel načelni sklep o priznanju posebnega finančnega prispevka goriski občinski upravi, ki bo kakor rečeno poskrbela za organizacijo mednarodnega srečanja. Prispevek bo dežela izplačala na podlagi zakona št. 18 z dne 10. prilja 1972.

● Goriski karabinjerji so aretirali 25-letnega Giovannija Romanuta iz Ul. Cipriani 111. Romanut je uslužben kot uradnik v neki banki v Trstu in ga obtožujejo podpisov čekov, ki so bili brez kritja.

Začetek vaj moškega in ženskega zbora društva «Oton Župančič»

V Štandrežu bosta moški in ženski zbor društva «Oton Župančič» kmalu pričela z vajami. To so sklenili na seji odbora prosvetnega društva, ki je bila v ponedeljek zvečer. Člani moškega zbora naj se na prvo vajo zberejo na društvenem sedežu v petek 5. septembra ob 20.30, članice ženskega zbora pa bodo imele prvo vajo v ponedeljek 8. septembra ob 20. uri. Zbora bosta vodila Aleš Hoban in Stanko Benko. Zbora se bosta pripravila na otvoritveno svečanost domačega prosvetnega doma «Andrej Budala». Na prve vaje so vabljivi dosedajni pevci in pevke, odbor pa vabi k sodelovanju tudi druge, ki bi hoteli v zborih sodelovati.

Danes v Građišču nastop zborov «Kras» in «S. Kosovel»

V okviru praznika komunističnega glasila «Unitas» bodo drevi ob 21. uri podelili Longova priznanja italijanskim garibaldincem. Svečani izročitvi listine bodo prisostvovali predstavniki Zveze borcev NOV iz Nove Gorice, nastopila pa bosta pevka zbora «Kras» iz Dola - Poljan ter «Srečko Kosovel» iz Ronk pod vodstvom Pavline Komek.

«Sangue di Condor» v kinu Modernissimo

Danes in jutri bodo v kinu Modernissimo predvajali film «Sangue di Condor», ki ga je režiral mladi bolivijski režiser Jorge Sanjines. Film pripoveduje o dejanskem nenečnu nad Indij, ki živijo zavrti sredi gora in gozdov. Film pripoveduje o ameriški odpravi, ki pod pretezo nadzorstva nad rojstvi dejansko uničuje vas.

Jorge Sanjines je pripravil več dokumentarcev o socialnih aspektih bolivijske realnosti, nekaj časa je bil celo ravnatelj bolivijskega filmskega inštituta, nato pa je moral bežati pod političnim pritiskom v inozemstvo.

Pred nekaj leti so film «Sangue di Condor» prikazali na beneškem filmskem festivalu, odkupila ga je italijanska televizija, ki na ga ni nikdar predvajala.

● V torek, 9. septembra, ob 18. uri bodo, na pobudo konzorcija za zaščito briskih vin, priredili okroglo mizo o temi «Briški tokaji». Vabljeni so vsi, ki so za to vprašanje zainteresirani.

SOLA GLASBENE MATICE V GORICI

sporočila, da se je pričelo vpisovanje za šolsko l. 1975-76. Vpisovanje bo vsak dan od 10. do 12. ure na sedežu v Ulici Malta 2. do začetka pouka, 15. septembra.

Razna obvestila

Občinska podjetja sporočajo, da bodo v četrtek zaprli za promet UL. Faltu na odseku med UL. Aprica in Garzaroli. Cesta bo zaprta približno en mesec, med tem časom pa bodo položili v zemljo plinsko cev.

Kino

Gorica

VERDI 17.30—22.00 «L'ultimo domicilio conosciuto». L. Ventura in M. Yobert.

CORSO 17.30—22.00 «A piedi nudi nel parco». R. Rickford in J. Fonda.

BARVNI FILM. MODERNISSIMO 16.30—22.00 «Frankenstein junior». G. Wilder in P. Boyle. Barvni film.

CENTRALE 17.30—21.30 «La tigre di Eschnapura». D. Paget in P. Hub-

VITTORIA 17.30—22.00 «Carmen Be-

bity». U. Levka in C. Ringers. Barvni film, prepovedan mladini pod 18. letom.

Trič

EXCELSIOR 17.30—22.00 «Peccato veniale».

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

DESETI DAN 7. SREDOZEMSKIH IGER V ALŽIRU

Italija in Jugoslavija uvrščeni
v finale vaterpolskega turnirja

V moški odbojarski polfinale so se uvrstile Italija, Jugoslavija, Francija in Grčija

ALŽIR, 2. — Deseti dan letošnjih sredozemskih iger je bil razmeroma miren, saj današnji spored ni predvideval pomembnejših spopadov, čeprav je bilo nekaj dvobojev odločilnih za kolajne.

Vaterpolo
Po uspešnem nastopu proti Alžiriji so jugoslovanski vaterpolisti visoko premagali tudi Grčijo. Velikih

KOLAJNE PO 10. DNEVU			
	Z	S	B
Italija	31	29	29
Francija	27	19	21
Jugoslavija	21	12	17
Turčija	12	10	7
Grčija	9	12	12
Španija	9	20	21
Egipt	4	11	6
Sirija	3	2	7
Libanon	3	0	1
Tunizija	2	1	0
Alžirija	1	4	5
Maroko	0	2	0
Libija	0	0	2

težav ni imela niti Turčija s poprečnimi Marokanci. Tako se bosta spoprijeli za zlato kolajno Jugoslavija in Italija. Kot je znano je bila Italija na letošnjem svetovnem prvenstvu v Čalju tretja, Jugoslovani pa zaradi diskvalifikacije Rudića komaj trinajsti.

IZIDA
Jugoslavija - Grčija 12:0
Grčija - Maroko 13:1

Odbojka
Izločilne tekme so se končale tudi v skupini B, kjer so igrali štiri reprezentance. Za kolajne se bosta poleg Jugoslavije in Italije potegovali še Francija in Grčija, ki sta bili na prvem, oziroma drugem mestu te skupine. Polfinalni tekmi bosta danes in jutri, finalni pa v petek.

IZIDA
Francija - Tunizija 3:0
Grčija - Alžirija 3:0
Končni vrstni red skupine B: 1. Francija 6 točk, 2. Grčija 4, 3. Tunizija 2, 4. Alžirija brez točk.

Jadranje
Ta športna panoga je prinesla največji uspeh Italiji, ki je bila prva v kategorijah «fin» in «470», tretje odličje pa je pospravila Francija s svetovnim prvakom Pajot - Preres. Jugoslovanski jadralci so ostali prazni rok.

IZIDA
«Leteci Holande»
1. Pajot - Preres (Francija)
2. Abascal - Benavides (Španija)
3. Croce - Zinali (Italija)
«Finn»
1. Pelaschiar (Italija)
2. Boudouris (Grčija)
3. Hatzipavlis (Grčija)

«470»
1. Vencato - Sponza (Italija)
2. Gortegui - Millet (Španija)
3. Follenfant - Follenfant (Fr.)

Sabljanje
Medtem ko sta Italijana Maffei in Montano bila prvi in drugi v tekmovalju s sabljo, se je morala hčerka znanega sabljača Mangiarotija, Carola, zadovoljiti v floretu samo z bronom. Zlata in srebrna kolajna gresta v tej konkurenci v Francijo.

IZIDA
Sablja
1. Maffei (It.), 2. Montano, 3. Vi-trac (Fr.).
Floret (ženske)
1. Josland (Fr.), 2. Dumont-Gapais (Fr.), 3. Mangiarotti (It.).

OBVESTILA
Športno društvo Primorje obvešča vse mlade nogometaše s Proseka, Kontovela, Gabrova in o-kolice, letnike 1962, 1963, 1964, ki nameravajo pristopiti k društvu, da se javijo vsak dan od 19. do 23. ure na sedežu Primorja. Naj omenimo, da se bo prvenstvo začetnikov pričelo že 14. sept. letos.

7. septembra bo v Sesslanskem zalivu 3. društvena regata, ki jo organizirata slovenski pomorski klub ČUPA. Udeležijo se je lahko vse jadralnice s posadko, ki obvlada slovensčino. Start ob 10. uri. Vpisovanje 1 uro prej (ob 9. uri).

Maj v deželi Sovjetov

ODKRITJE SREDNJE AZIJE

Šest dni in šest noči je brez odmora trajalo samo pakiranje dragocenosti iz posebne zakladnice.

Na enem koncu muzeja so pakirali kamenito Venero, boginjo ljubezni, ki je s svojo zaslepljujočo nagoto strahla bojarje. Na drugem koncu so se restavradorji mučili s pakiranjem voščene figure v obleki. Ta priljubljeni portrat Petra prvega je naredil svoječasno Carlo Rastrelli.

Zaboje je že vloženi slikami in drugimi eksponati so spuščali navzdol. Da bi lahko prenesli te zaboje, so prišli vojaki in mornarji. Preden bodo odšli na fronto, v prve boje črte, preden bodo krenili v vojno na podmornicah in minolovcih, so prišli pomagat prenašati zaboje.

«Skoraj teden dni,» se spominja znanstveni sodelavec Ermitaža Tatjana Sokolova, «je trajalo pakiranje eksponatov. Vsi ti dnevi so minili v nenehnem zabijanju žebeljev, topotanju vojaških škornjev in mornarskih cokel, skripanju valjen in sank, s katerimi so prepeljavali težke zaboje. In ves ta trušč se je mešal z nenavadno tišino. Pogosto smo sredi trušča zasačili same sebe, kako izgovarjamo šepetaje besede. Slišati je bilo: «Odnasajo

Rokoborba (prosti slog)
Čeprav so turški rokoborci osvojili sedem od desetih možnih zlatih kolajin v tem slogu, so izbojevali slabši izkupiček kot pred štirimi leti pred domačimi gledalci, ko so bili kar desetkrat «zlati». V Alžiru so jim prekržili račune Francozi in Jugoslovani z dvema in eno zlato kolajno. Poleg Seidija (zlato) so bili v jugoslovanskem taboru uspešni še Ristov (srebro) ter Jordanovski in Darlev (bron).

IZIDA
Papirna (do 48 kg): 1. Canabz (Turčija), 2. Pollio (It.), 3. Nahlau (Sirija).
Mušja (do 52 kg): 1. Lobrutto (Fr.), 2. Cholidis (Gr.), 3. Fahmi (Tur.).
Bantam (do 57 kg): 1. Simsek (Tur.), 2. Catzoanadis Gr., 3. Darlev (Jugoslavija).
Peresa (do 62 kg): 1. Seidi (Jug.), 2. Soupakis (Gr.), 3. Toulotte (Fr.).
Lahka (do 68 kg): 1. Mehmet (Tur.), 2. Ionanidis (Gr.), 3. Jordanovski (Jug.).
Velter (do 74 kg): 1. Aydemir (Turčija), 2. Ristov (Jug.), 3. Apagnoi (It.).
Srednja (do 82 kg): 1. Uzun (Tur.), 2. Bouchoule (Fr.), 3. Karageolju (Gr.).
Polteška (do 90 kg): 1. Grangier (Fr.), 2. Takin (Tur.), 3. Atef (Sirija).

NA DIRKI PO KATALONJI
Battaglin in Conti med favoriti

MILAN, 2. — Danes je odpotovalo v Barcelono 13 italijanskih kolesarjev, ki se bodo udeležili mednarodne kolesarske dirke po Kataloniji.

To tekmovalje se bo začelo jutri s predetapo na kronometer, ostale etape pa bodo na sporedu v dneh od 4. do 10. septembra.

Med italijanskimi dirkači imata največ možnosti za osvojitve kakšne etape zmag (kot tudi dirke same) zlasti Battaglin in Conti.

ITALIJANSKI POKAL POLPROFESIONALCEV

NOGOMET

Ponziana v gosteh proti Videmčanom

Srečanje bo drevi v Tržiču ob 21.15

V četrtem kolu nogometnega turnirja za italijanski pokal profesionalcev bo drevi v Tržiču Ponziana igrala proti Udinejsu. Doma je Ponziana doživela proti Videmčanom težek poraz (1:3) in, ker je zgubila tudi proti Triestini, ji ostane še edina možnost, če se hoče kvalificirati za nadaljnji potek turnirja, zmagati.

Vendar do te bo težko priti, če upoštevamo, da so Videmčani prejšnjo soboto nepriznani klonili Triestini in s porazom bi bili praktično izločeni iz nadaljnjega tekmovalja. Srečanje se zato obeta precej zanimivo in obenem tudi privlačno za ljubitelje nogometa, saj je povsem razumljivo, da obe enajsterici morata v tej tekmi startati na zmagi in zato bo prav gotovo prišlo do zanimivih dogodkov na igrišču. Favorit je vsekakor Udinese, ki je že pokazal zadovoljivo formo, medtem ko Ponziana, ki bo tudi tokrat igrala v okrnjeni postavi, ni še zadovoljila svojih navijačev.

ATLETIKA

LIGNANO, 2. — Jutri bo v Lignanu pomembnejši mednarodni atletski miting, na katerem bodo sodelovali poljski, jugoslovanski, avstrijski in italijanski atleti in atletinje. Organizatorji pričakujejo, da bo nastopilo nad 200 tekmovalcev.

Italijanske barve bodo branili med drugimi tudi Menna, Simeon, Del Forno, Pigni, De Vincentis, Siega, Piapan in Ortis. Tekmovalje bo v nočnih urah.

Priprave naših košarkarjev...

Breg

Kako se kaj pripravljajo naši košarkarji pred začetkom raznih prvenstev? Kot smo v prejšnjih dneh brali, so nogometaši že na delu. Košarkarji pa so izbrali kot dan začetka treningov (razen nekaterih izjem) 1. september.

Svoj pregled priprav košarkarjev bomo začeli z najmlajšim društvom, to je z Bregom. Če je društvo najmlajše, to pomeni, da ima tudi večje probleme od že rutiniranih košarkarskih društev, ki so svoje delovanje glede organizacije, trenerjev, vpisovanj itd. že uredili.

Pri Bregu pa ostaja še vedno bistveno vprašanje vprašanje trenerja. Košarka se je pri nas hitro razvila. Zanimanje za to športno panogo predvsem pri mlajših je bilo veliko. Rasla so tako nova društva, med temi tudi Breg, ki

je najprej začel z minibasketom. Letos pa se bodo Brežani prvič udeležili tudi večjega prvenstva, to je prvenstva dečkovo (letniki 1962 in mlajši).

Fante bo treniral Branko Laković, ki nam je o bližnjem programu Brega dejal naslednje: «Zal, doslej se nismo našli ali bolje nismo vzgajali ljudi, ki bi se lahko izključno posvetili treniranju košarke pri Bregu. Mladine v dolinski občini ne manjka. Zanimanje za šport je tudi dokajšnje. Poleg tega ima občina krasno telovadnico, ki jo lahko domače športno društvo na voljo uporablja. Skratka, pogoji za dobro delo so optimalni».

Kaj pa za novo prvenstvo? «Letos se bomo udeležili prvenstva dečkovo. Vsak začetek v raznih prvenstvih je izredno težak. Tudi naš začetek bo torej izredno težek: igrali bomo proti močnim

Portuale — Gaja 1:1 (1:0)
PORTUALE: Malusa, Messi, Cucari, Rozza, Cermeli, Tesevic (v 46. min. Boscolo), Bologna (v 46. min. Novel), Vecchio, Pobega, Vizintin, Iacopino.

GAJA: Natural, Stranščak (v 61. min. I. Grgić), Vrše, Rismondo, R. Krizmančić, Savarin, Zuzich (v 77. min. Gabrielli), Kalc, Sosti, Milko-vič, B. Grgić.

STRELCA: v 11. min. Pobega, v 83. min. B. Grgić.

SODNIK: Bettio iz Trsta. **GLEDALCEV:** 350.

Že v otvoritveni tekmi nogometnega turnirja za «2. Puntarjev memorial» smo zabeležili prvo presenečenje. Gaja je namreč v ponedeljek zvečer prisilila na remi enajsterico Portualeja, ki bo letos igrala v 1. amaterski ligi.

Srečanje je bilo vsekoli dopadljivo in na zadovoljivi tehnični ravni. Tržačani so se pokazali kot solidna enajsterica, ki ima v svoji sredi nogometaše z dobro individualno tehniko, kondicijsko pa so predstavniki Portualeja precej razočarali, saj so v nadaljevanju popolnoma odpovedali in to morda zaradi tega, ker so pred kratkim začeli s skupnimi pripravami.

Gaja je tehniko nadoknadila z agnizmom in, če v prvem polčasu niso bili Gajevci kon Tržačanom, so jih v nadaljevanju popolnoma nadigrali.

Ekipa Portuale je namreč tako pustila, da je Gaja praktično diktirala svoj tempo igre in gospodarila na igrišču, čeprav je že od 10. minute drugega polčasa igrala v desetih zaradi izključitve Sosti. Vseeno bi Gaji očitali zaradi slabe taktične razporeditve predvsem v prvem delu igre, ko so «zeleno-rumeni» puščali preveč prostosti nasprotniku in prav zaradi tega je padel prvi gol že v 11. minuti igre po zaslugi Pobega. Kazalo je, da bo Gaja doživela visok poraz, vendar ekipa Portualeja so postajale vedno bolj počasne in zato neopredelne.

V nadaljevanju je to prišlo še več do izraza. Če je Tržačanom postopoma primanjkovala sapa, niso imeli več jasnih idej. Tedaj je prišla na dan boljša atletska priprava gajevcev, ki so proti koncu prisilili Tržačane v obrambo in s krasnim golom razigranega Branka Grgića zasluženo izenačili.

Najboljši v vrstah Portualeja je bil Vecchio, v vrstah Gaje pa B. Grgić, odličen je bil tudi sodnik.

B. R.

Zmaga Brega

V nadaljevanju nogometnega turnirja za «Puntarjev memorial» na Proseku je sinoči Breg premagal Jarjo z 2:1 (0:0). Strelci so bili: Kralj in Bržan za Breg in Grgić za Jarjo.

V nadaljevanju nogometnega turnirja za «2. Puntarjev memorial» se bosta drevi ob 20.30, spoprijeli Costalunga in Kras, ki se bo tako pr-

ekipam, ki imajo že dolgo košarkarsko tradicijo. Naši fantje bodo morali trdno vztrajati tudi pri začetnih porazih. Le s trdno voljo bomo lahko napredovali in kasneje tudi želi kak uspeh.

Kdaj boste prvič nastopili? «Trenutno smo začeli s treningi: treniramo izključno telesno pripravo. Mislim, da bomo prvo tekmo odigrali v soboto, 13. septembra, ko bo v dolinski občinski telovadnici na sporedu veliki turnir Bora s sodelovanjem Olimpije, Patriarce, Pallacanestro Trieste in Bora. V predtekmi naj bi se naši dečki spoprijeli s sovrstniki Bora».

Kdaj boste začeli z minibasketom? «Minibasket se navadno začne s pričetkom šolskega pouka. Tedaj bomo lahko tudi napravili večjo propagando za tečaj v minibasketu».

edko

V PONEDELJEK SE JE NA PROSEKU ZAČEL «2. PUNTARJEV MEMORIAL»

Že v prvem srečanju presenečenje: Gaja prisilila Portuale na remi

Nogometaši s Padric telesno bolje pripravljeni - B. Grgić najboljši

vič uradno predstavil svojim navijačem.

B. R.

TENIS

FOREST HILLS

Tudi A. Ashe izločen

FOREST HILLS, 2. — Še eno veliko presenečenje na tem mednarodnem teniškem turnirju. 24-letni Američan Eddie Dibbs je v samih treh setih premagal enega od favoritov tega turnirja in zmagovalca v Wimbledonu rojaka Arthura Asheja. Mlad Dibbs je z odličnimi udarci ob mreži popolnoma zmedel Asheja, ki je med drugim tudi zgrešil večje število servisov.

Pomembnejši izidi:
Dibbs (ZDA) — Ashe (ZDA) 6:4, 6:2 in 6:3
Patterson (Rodezija) — Hewitt (J. Afrika) 6:4, 6:2, 1:6, 6:2
Borg (Švedska) — Laver (Avstralija) 6:1, 6:4, 2:6, 6:2
Connors (ZDA) — Solomon (ZDA) 6:4, 6:2, 5:7, 6:3

Zenske
Evert (ZDA) — Overton (ZDA) 6:0 in 6:1

V PRIJATELJSKI NOGOMETNI TEKMI V KOMNU

Domačini zaslužno (4:1) premagali ekipo Krasa

Častni zadelek za Kras je dal Guštin

Komen — Kras 4:1 (3:0)

KOMEN: Gulic (Lutman), Švangelj, Terčon, Bratuš (Bijjak), Čuš, Perčić, Kobal (Uršič), Turk, Živic, Cencić, Ebert. Trener: Jovan Vukobratović.

KRAS. (Prvi polčas): Puric, Černjava K., Štoka M., Husu S. in G. Verša (Soave), Žužič, Panizutti (Milič L.), Blažina (Ukmar), Milič M., Pertot (Vitez M.), Grmek (Guštin D.). — (Drugi polčas): Škabar Z., Černjava K. (Milič R.), Štoka (Rebula), Husu S. in G. (Castellani), Verša, Kante B., Žužič (Guštin B.), Ukmar (Husu S. in P.), Vitez, Milič M. (Škabar A.), Guštin D. Trener: Salih Softić.

STRELCI: v 2. min. Kobal (Ko.), v 34. min. Živic (Ko.), v 44. min. Ebert (Ko.), v 50. min. Guštin (Kr.) in v 88. min. Živic (Ko.).

SODNIK: Kočevar (Komen). Stranska sodnika: Puric iz Repna in Čotar iz Komna.

GLEDALCEV: približno 350.

Domači so povedli že v 2. min. z golom Kobala, ki je z diagonalnim strelom od blizu izkoristil napako obrambe in poslal žogo mimo presenečenega Purica v mrežo. Komen je dokazal, da je boljše nasprotnik in nizal napad za napadom. Resnejša nevarnost za Kras je prišla v 10. min., ko je branilec Verša s podajo nazaj, kmalu zakrivil avtogol. V 15. min. je odlični srednji napadalec Živic ostro streljal za las čez prečko. Dve minuti kasneje je imel Kras en redkih priložnosti, toda močan strel Miloša Miliča ni bil točen. Gostje so se nekajkrat poskušali prodreti v kazenski prostor, toda obramba Komna je bila na mestu. V 28. min. je komenski napadalec Turk silovito streljal, toda Puric je žogo s pestmi odbil v kot. Kras je takoj prešel v protinapad; branilec Komna je prestregel žogo z roko in Grmek je iz prostega strela poslal žogo mimo gola. Na 2:0 je v 34. min. povisal Živic, ki je odbito žogo poslal v paraboli v mrežo. Kras je imel še eno priložnost v 37. min., ko je Milič Ljubo iz razdalje kakih 10 m zgrešil vrata. Še en zadelek je dosegel Ebert v 44. min. z lepim strelom iz obrata.

Med odmorom (in med tekmo) je trener Krasa Softić zamenjal precej igralcev, ker je hotel videti čimveč nogometašev na delu, da bo laž-

NOGOMET

JUGOSLOVANSKI POKAL

Olimpija spet proti državnemu prvaku

V šestnajstini finala za jugoslovanski nogometni pokal se bo danes Olimpija doma spoprijela z državnim prvakom Hajduk. V nedeljo so Ljubljanci v Splitu proti isti enajsterici v prvenstveni tekmi doživeli tesen poraz (1:2), tako da je upati, da se bodo Olimpijini igralci že danes oddolžili in od renominirane nasprotnika iztržili kaj več.

Pari današnjega kola:
SARAJEVO: Sarajevo - Zagreb, OSIJEK: Osijek - Radnički Niš, SKOPJE: Vardar II. - Mura, BIHAČ: Jedinstvo - Radnički, LJUBLJANA: Olimpija - Hajduk, ZAJECAR: Timok - Željezničar, NOVI SAD: Vojvodina - Cement, PRISTINA: Priština - Istra, BEOGRAD: Crvena zvezda - Rijeka, CETINJE: Lovćen - Proleter, BEOGRAD: Beograd - Dinamo, ARANDJELOVAC: Šumadija - Bor, ZENICA: Čelik - Partizan, TUZLA: Sloboda - Ada, HRANICA: Famos - Vardar, MOSTAR: Velež - Radnički Kragujevac.

Domači športni album

Darko Metlika, predsednik PD Lipa izroča prvo nagrado predstavniku ekipe Kras A za zmago na planinskorientacijskem pohodu v Bazovici

Zmagovito moštvo Krasa med tekmovaljem v Bazovici

Tekma kadetov na Kontovelu med domačo ekipo in Olimpijo je bila izredno razburljiva, saj so Ljubljanci zmagali le z osmimi točkami razlike. Na sliki: Karel Ražem skače na odbito žogo

KOSARKA

MILAN, 2. — V sredo, 10. septembra, se bosta v prijateljski košarkarski tekmi spoprijeli peterki Inocenčija iz Milana in Forst iz Cantuja. Srečanje bo v korist UNICEF.

Peter Starc (kapetan Kontovela) in Marko Gvardjančić (kapetan Olimpije) si izmenjujeta pred sobotnim srečanjem priljubljena darila

roko Aleksandra Nevškega», ali «Odnasajo Zgubljenega sina».

Oklepni vlak je krenil s tovrstne postaje Leningrad-Oktjabrskaja ob zori 1. julija. Krenil je brez običajnega voznega signala. Ze štiri dni so ladijske in tovarniške sirene napovedovale zračne napade. Naglemu poslabšanju na fronti je sledila selitev Ermitaža.

Dve lokomotivi sta vlekli posebno kompozicijo. Pred posebno kompozicijo je vozila «kontrolna» lokomotiva. Na odprtih ploščadih so bili razporejeni protiletalski topovi in mitraljezi.

6. julija je poseben vlak srečno prispel v Sverdlovsk. Vsi eksponati so bili rešeni — tisoč sto osemnajst

Leningrad: Zimski dvorec

težkih zabojev, pol milijona najrazličnejših umetniških predmetov so komaj natovorili v štiriindvajsete vagonov. To je prekoračilo načrt, predviden za primer evakuacije. Toda v Ermitažu je ostalo več kot milijon muzejskih enot, ki so bile v boksih in po kleh. Naglo poslabšanje na fronti je terjalo reševanje preostalih umetniških del.

20. julija je odpeljal drugi vlak. V Ermitažu so pripravljali eksponate za tretji vlak. Toda 30. avgusta je direktor Ermitaža nepričakovano zaukazal, naj prenehajo z delom. Nemci so presekali železniško zvezo med Leningradom in ostalimi mesti. Tako so zaboji z umetniškimi dragocenostmi ostali v predvorju Ermitaža.

Zdaj je prišel čas boja na strehah. Sovražnikov obroč se je zategal. Nemci so bili samo štirinajst kilometrov proč od Dvornega trga. Če pa bi si kdo hotel ogledati vse eksponate v Ermitažu, bi moral prehoditi dvaindvajset kilometrov.

Vsi, ki so lahko nosili puško, so odšli na fronto ali pa so bili med branilci Leningrada. Večina sodelavcev, ki so ostali na delu v Ermitažu, so bili prestari znanstveniki ali ženske v letih. Postal so borci bramborske garnizije, ki so devetsto dni in noči branili hram umetnosti in kulture. V prekinjivih med zračnimi napadi so znanstveniki zapuščali prerešane strehe in vso svojo pozornost posvečali umetniškemu delu. Iz predalov pisalnih miz so jemali rokopise in nadaljevali s pisanjem znanstvenih del... In medtem ko je bilo zunaj zidov dvorca vsak trenutek slišati eksplozije, so po sobah gorele sveče in slišati je bilo šelestenje papirja...

Po izteku tretjega meseca nista bila hudi december in strašna lakota ni manj nevarna od topniškega streljanja, namerjenega na območje okrog Ermitaža. Razgovor o jehed je bil strogo prepovedan. Dvesto petdeset gramov

namoestka za kruh na delavsko knjižico in sto petindvajset gramov dodatka ne more nasititi lakote. Tako je na mizo prispelo mizarsko lepilo in mazalno olje, ki ju je bil svoječasno naročil glavni arhitekt za drobnejša popravila muzeja. Iz lepila so kuhali puding, na umetnem olju pa so pekli piroške iz zmznjenih krompirjevih luščin.

29. decembra je sovrážnikova granata zadela stranski del Zimskega dvorca. Druga granata je padla pred vhod admiraltete. Tretja je zadela galerijo s stebri.

Toda ni bilo časa za oddih. Branilci so čakale nove preizkušnje. Junkersi so vrgli tona rušilnih bomb na Dvorni trg. Zimski dvorec, ta kolosalna stavba, se je zazibal kot čoln, ki ga zajema nevihta. Eksplozija je pretresla in porazila vse, kar ji je bilo na poti. Potrebno je bilo reševati vse tisto, kar se je rešiti dalo — mozaike na tleh in mavčna dela.

Zdaj je močan veter gospodaril po zapuščenih dvorah muzeja. Moker sneg se je mešal z razbitim steklom. Od vlage je zarjavel strop, okrašen s kovanim železom. Edini miren je bil egiptovski svečenik Petese. Na njegovi mumiji, stari trideset stoletij, se je kdaj pa kdaj, zaradi vlage, pojavljala sol. Toda če ni vlažna leningrajska

TRAGIČEN KONEC MILANSKE ŠTUDENTKE JE MUČNO ODJEKNILO V DRŽAVI

Cristina Mazzotti je bila ubita ko je njen oče plačeval odkupnino

Dolga pot brez povratka

NOVARA, 2. — Dolga pot brez povratka Cristine Mazzotti se je končala danes ponoči malo po polnoči, ko so njene posmrtno ostanke preplivali v mrtvašnico bolnišnice v Galliateju. Njeno truplo so preiskovalci našli poldrugo uro prej po napornem kopanju v smetišču, ki je oddaljeno 4 km od mesteca. Zelo verjetno bi se smetišče spremenilo za nesrečno dekletko, ki je bilo ugrabljeno pred dvema mesecema v Eupiliu pri Comu, v dokončni grob, če ne bi eden od aretiranih, švicarski tihotapec Valerio Libero Ballinari, povedal, kje je zakopana Cristina. Nihče bi verjetno ne iskal njenega trupla prav tu, med podganami in vsakovrstnimi smetmi in čes bi zabrisal vsako sled za njo, kot je verjetno zabrisal vsako sled za Giovannijem Stucchiem, Emanuelejem Ribolijem in Tulliom De Michelem, ki se niso vrnili v družinski krog, čeprav so svoji že zdavnaj plačali odkupnino.

«Trupla ne do mogoče uradno spoznati — je v pogovori s časnikarji poudaril eden od preiskovalcev — in računali bomo lahko le na splošne podatke, kot so višina in barva las.» Čeprav sta svak in prijatelj žrtve lahko spoznala dekletko s pridržkom, pričevanje Libera Ballinarija ne dopušča dvomov. Tihotapec, ki je bil tudi grobar nesrečnega dekleta, je narisal zelo točno mapo smetišča, na osnovi katere so preiskovalci v nekajurnem delu odkrili grob. Po poldrugi uri kopanja so našli truplo, na katerem so bili, še drobci obleke, ki jo je dekletko imelo, ko so jo ugrabili. Od trupla je ostal samo okostnjak, ker sta poletna vročina in kraj, kjer je bilo zakopano, pospešila proces razpadanja.

Tragičnemu epilogu ugrabitve Cristine Mazzotti ni prisostvoval nihče od ožjih svojcev, če izvajamo sva-ka. Ko so odkrili truplo nesrečnega dekleta je eden od preiskovalcev, ki je bil v stiku z družino Mazzotti, obvestil očeta. Elio Mazzotti je hotel takoj v Galliate, a preiskovalci so ga prepričali, naj ostane doma, da bi mu prihranili še za in udarec.

Z odkritjem trupla Cristine Mazzotti se zaključuje prvo poglavje preiskave in se začne drugo, poglavje vprašanj, na katera bodo morali pre-

LOVSKA STRAST

Tragični obračuni prvih pohodov ob odprtju lovske sezone so v Italiji skorajda ustaljena tradicija. Prsti strastnih lovcev, ki so več mesecev komaj čakali, da dajo spet puško na rame in zasledijo drugo, kar sami prikažejo na petelina ob najmanjšem vršenju v ormožu, ne menijo se za vprašanje, ali v grnu tici zajec ali pa človek. Kljub temu, pa se le redkokdaj pripeti, da se lovci spopadejo med seboj za lovišča.

Tako sta se v nedeljo v Toskani spopadli skupini lovcev, ki sta si lastili izključno pravico, da lovita na zemljišču, ki meji na predsedniško lovišče «San Rossore» ob reki Serchio. Prva skupina je zasedla lovišče 3 dni pred odprtjem lovske sezone, drugi pa so skušali izgnati tekmece. Vnel se je pravičati oboroženi spopad, v katerem je zmagovala vrta skupina, pregnanci pa se niso odali za represalijo so poročali nasprotnikom pnevmatike avtomobilov.

TEŽAVE ŽIVČNEGA ŠOFERJA

Mestni redarji v Mesini so večer aretirali 42-letnega barona Gaetana Villa in ga uriljavili sodišču zaradi obrekovanja in žalitve javnih funkcionarjev. Možakar, ki se namreč upravlja redarjem, ki so mu prepovedali, da vozi, ker da je bil vinjen.

Milo, ki je včeraj prišel v Mesino iz svoje rezidence na rtu Orlando, res ni imel sreče z možmi postave. Najprej je naletel na redarja, ki ga je okregal, ker je vozil čez križišče kljub rdeči luči semafora, nato pa je imel težave z drugim redarjem, ker je parkiral avto na prepovedanem mestu. Živčni avtomobilist je menil, da je najboljše, če uvozi v žlahtni kapljič spomin na nevarnost, vendar je imel znova smolo. Naletel je na tretjega redarja, ki mu je prepovedal vožnjo ter ga nato aretirati, ker je baron nekoliko zbežal.

S tem pa Millorih težav še ni bilo konec. redar, ki bi moral odpeljati njegov avto v obično garažo je med potjo preveč pritiskal na plin in se tako sivolito zaletel v «gubio» svojih kolegov, da je skoraj uničil baronovo «betos».

Dekle je umrlo, ker so ji banditi vsilili preveč mamila - Domnevna voditelja zločinske tolpe se skrivata na Aspromontu

NOVARA, 2. — Z odkritjem trupla Cristine Mazzotti na smetišču pri Galliateju (Novara) se je začel drugi del preiskave o ugrabitvi nesrečnega dekleta, ki je umrlo, ko je njen oče plačeval milijardo lir odkupnino. Preiskavo bo odšel vodilo državno pravdnštvo iz Novare, ki je pristojno za sodni postopek, ker je bilo truplo odkrito v njegovem sodnem okrožju. Preiskovalci so se že sestali, da pripravijo načrt za nadaljnje delo, izhodišče za katerega pa bo vsekakor rezultat obdukcije Cristinega trupla.

Pot do groba milanske študentke je med včerajšnjim zaslišanjem pokazal preiskovalcem švicarski tihotapec Valerio Libero Ballinari, ki je bil že od vsega začetka najbližji član v verigi. Njegova polovična priznanja so omogočila preiskovalcem najprej aretacijo Giuseppea Milana, enega od domnevnih ugrabiteljev, nato pa odkritje osamljene kmečke hiše v Castellettu Ticinu, kjer je bila Cristina zapta skoraj mesec dni. Po ponovnem naskoku preiskovalcev je tihotapec včeraj do-

poldne izpraznil malho in priznal, da je dekletko že mrtvo. Dodal je tudi, da je osebno zagrebel njeno truplo v smetišču pri Galliateju, odločno pa je zavrnil obtožbo, da je neposredno odgovoren za njeno smrt. Na osnovi mape, ki jo je narisal, so preiskovalci v nekaj urah našli grob in izkopali dekletovo truplo.

Po domnevi preiskovalcev, ki jo bo moral vsekakor potrditi rezultat obdukcije, je Cristina umrla 31. julija, nekaj ur potem, ko je njen oče izplačal milijardo lir odkupnine. Kaže, da so banditi vsilili dekletu preveliko količino mamila, zaradi česar jo je obsla slabost. Ni bilo mogoče se ugotoviti, če je smrt nastopila zaradi zastrupitve z mamilom, ali pa so jo banditi namerno ubili, da ne bi imeli težave z bolnico. Kakorkoli že grenka resnica je, da zanje življenje 18-letnega dekleta ni bilo več vredno počenega groša, ker so že dobili odkupnino.

Kot rečeno so preiskovalci aretirali že vrsto domnevnih članov roparske tolpe, ki so bili vpletene v ugrabitev Cristine Mazzotti. Dosedanji uspeh je sad tesnega sodelovanja med italijansko in švicarsko policijo ter zgovornosti Ballinarija, ki verjetno upa, da si bo tako pridobil naklonjenost švicarskih sodnikov (ker je švicarski državljan mu bodo za njegov zločin sodili v Švici). Vse-akor pa so se doslej uleteli v mrežo preiskovalcev le «težaki nasilja», medtem ko so voditelji zločinske tolpe še svobodni. Glavna osumljenca sta v tem pogledu bratranca Achille Gaetano in Sebastiano Spadaro, dva od domnevnih voditeljev kalabrijske nove mafije. Čeprav ju preiskovalci iščejo že nekaj dni, jima še niso prili na sled, domnevajo pa vsekakor, da se skrivata na Aspromontu, tragičnem pribežališču kalabrijskih zločincev. Karabinjerji catanzarske legije so danes s pomočjo policijskih psov preiskali dober del Aspromonta, a brez uspeha.

Tragična smrt Cristine Mazzotti je močno odjeknila v državi. Predsednik dežele Lombardije Cesare Galfari je v svojem imenu in v ime- nu dežele izrekel staršem globoko sožale, hkrati pa je tudi poudaril, da je mera polna in da država ne sme več pasivno spremljati stopnjevanja kriminalnega nasilja. Vlada in vsi pristojni organi se morajo angažirati v neizprosnem boju proti kriminalu, hkrati pa morajo tudi izkoreniniti gospodarske in družbene vzroke, ki botrujejo bohotnemu naraščanju nasilja.

Notranji minister Gui pa se je v zvezi s tragično usodo milanskega dekleta vprašal, ali je dopustno, da država ne poseže z novimi zakonskimi določili, ki naj preprečijo pogajanja med izsiljevalci in ugrabljenčev družino. Policija in karabinjerji pa je poudaril minister — so dosegli znatne uspehe v boju z industrijo ugrabitev vselej, ko so prebili zid molka, ki nujno duži ugrabljenčev družino z roparji. O umoru Cristine Mazzotti bo razpravljal v kratkem tudi parlament. Liberalni poslanec Antonio Baslini je naslovil predsednik vlade in notranjemu ministru nujno vprašanje o ukrepih, ki jih vlada namerava sprejeti, da stre po- jav ugrabiteljev, «ki je eden od italijanskih negativnih rekordov».

SAH NA TURNIRJU V MILANU Tudi Ljubojević v polfinalu

MILAN, 2. — Portisch, Karpov, Petrosjan in Ljubojević so se uvrstili v polfinale mednarodnega šahovskega turnirja v Milanu. Mladi Jugoslovčan Ljubojević si je ta u- speh priboril s težko zmago nad biv- šim svetovnim prvakom Sovjetom Taljem in je tako zbral 6,5 točke, enako kot Sovjeta Karpov in Petro- sjan, medtem ko ima prvouvršeni Mađžar Portisch 7 točk. Portisch je v zadnjem kvalifikacijskem kolu premagal Amerikanca Browna, ker je ta odstopil. Petrosjan si je odlo- čilno točko za vstop v polfinale pri- boril v dvoboju s presenetljivim Dancem Anderssonom.

V polfinalu bo igral Portisch pro- ti Ljubojeviću, Karpov pa proti Pe- trosjanu. Tekmovalci bodo odigrali po štiri partije, ki bodo na sporedu jutri, v četrtek, petek in ponedel- jek. Zmagovalca teh srečanj se bo- sta potegovala za prvo mesto v fi- nalu, ki bo v dneh od 9. do 14. t. m.

Napovedati zmagovalca v tem za- ključnem delu milanskega turnirja je zelo težko, zlasti, ker je Karpov, ki je pred turnirjem veljal za veli- koga favorita, pokazal, da trenutno ni v najboljši formi.

NAPETOST V ULSTRU NE POPUŠČA

Sedem mrtvih in nad deset ranjenih obračun srditih spopadov med skrajneži

Britanski minister za Ulster odredil izredne varnostne ukrepe
Od leta 1969 do danes nad dva tisoč žrtev državljanske vojne

BELFAST, 2. — Kljub naporu britanske vlade in vseh zmernih političnih sil v Ulstru, da bi kon- čno našli politično rešitev za ve- nemoirsko vprašanje, napetost v tej pokrajini ne popušča. Včeraj po- noči je v medsebojnem obraču- navanju med katoliškimi in pro- testantskimi skrajneži izgubilo živ- ljenje sedem ljudi, nad deset pa je bilo ranjenih. Gre za eno naj- bolj krvavih noči v Ulstru, odkar je leta 1969 katoliška polvojaska organizacija IRA stopila na pot o- boritvenega odpora. Minister za Ul- ster Merlyn Rees je odredil izred- ne varnostne ukrepe v upanju, da vsaj delno prepreči povračilne ak- cije sovražnih skupin in zajezi nasi- lje, ki se iz dneva v dan stopnjuje.

V prvih jutranjih urah je oklop- ni bataljon okrepil policijske enote v Newton Hamiltonu, majhni vasi- ci na meji med Irsko republiko in Ulstrom, kjer so bili danes po- noči ubiti štirje oranžisti, dvanajst pa je bilo ranjenih. Odgovornost za podli pokol si je prevzele samo- zvana «South Armagh Republican Action Force», skupina, ki se prvič pojavlja na prizorišču gverile v Ul- stru in za katero se po mnenju preiskovalcev skriva skupina skraj- nežev IRA.

V Newton Hamiltonu je bila se- ja oranžistov, francoske organi- zacije, ki je prevzela ime po Wil- lemu D'Oranžu (ta vojskovodja je konec 17. stoletja premagal katoli- škega kralja Jakuba Stuarda) in ki ima za cilj obranitev protestantskih in monarhističnih vrednot. Morilci so vdrl v dvorano, kjer so se se- stali protestanti, in začeli neumi- sljeno streljati na prisotne z avto- matskim orožjem.

V Duganonu, majhni vasiči gro- fije Tyrone pa so neznanici ubili mladega katoličana, očeta dveh otrok. Morilci so pozvonili na vrata ne- srečnega in ga pobili, komaj jim je odprl. V Belfastu in Ballyclaru pa sta bila v podobnih okoliščinah ubita dva protestanta.

Vse ulstrske politične stranke brez izjeme so obsodile val nasilja, ki je znova zajel to nesrečno po- krajino. Z včerajšnjimi žrtvami in z odkritjem drugih dveh trtavih se število ugotovljenih žrtev v Ulstru od leta 1969 naraslo na 1.304. Po mnenju policije pa dejanski obra- čun krvavih spopadov presega dva- tisoč človeških žrtev. IRA na pris- trju skuša vedno utajiti svoje zbu- be po spopadih z varnostnimi sila-

Mrzlično kopanje na smetišču, kjer so našli truplo Cristine Mazzotti.

PO IZJAVAH MINISTRskega PREDSEDNIKA PINHEIRA

Sestava nove portugalske vlade odvisna od treh ljudskih strank

Socialisti zahtevajo razčiščenje odnosov med vojaškimi sila-
mi - Kaj bo prineslo petkovo zasedanje gibanja vojaških sil?

LIZBONA, 2. — Novi portugalski prvi minister, admiral Pinheiro de Azevedo, se je včeraj prvič sestel s predstavniki tiska. Seznanil jih je s strategijo, ki se je namerava poslužiti za dokončno rešitev voja- ško-politične krize, ki je po njego- vem mnenju možna le s sodelovanjem socialistov, socialnih demokratov in komunistov. Te stranke se morajo sporazumeti in soglasno podpreti vladni program, «katerega nikakor predsednik ne pripomni, da bo pro- gram vsekakor predložil v obravna- vo. Pinheiro se je že sestel s so- cialističnimi in socialnodemokra- tičnimi predstavniki, a razgovori so se zaključili z dobrimi rezultati. Zdal se mora sestati še s komunisti, nakar bo vse odvisno od teh treh strank: ako ne najdejo skupnega imenovalca, tedaj bo povsem nemo- goče vladati, kot je dobesedno na- glasil Pinheiro.

V zvezi z vestmi o novih ose- nih spremembah na ministrstvih za informacije oziroma delo je mi- nistrski predsednik priznal, da bo od ministra Correie Jesuina zahteval odstop, medtem ko se o majorju Costi Martinsu ni izrekel. Pristavil pa je, da bodo večino nove začas- ne vlade sestavljali civilisti. Nazad- ne je novinarjem še povedal, da stremi vlada v prvi vrsti za dosego miru in reda, in to zlasti v sever-

nih predelih države.

Po mnenju opazovalcev potrjuje- jo Pinheirove izjave stališče socia- listične stranke, da obstojijo dobri pogoji za sestavo takšne vlade, v kateri naj bi sodelovale tiste stran- ke, ki najpristneje odražajo voljo ljudstva, sg pravi socialistična, so- cialnodemokratska in komunistična. Socialisti tudi zatrjujejo, da sploh ne bo mogoče sestaviti vlade narod- ne enotnosti, ako ne bo poprej raz- jasjen položaj v vojski. Med voja- škimi silami vlada takšna zmešnja- va kot še nikoli, tega pa je kriva namera predsednika republike, da poveri vrhovno poveljstvo vojaških sil generalu Goncalvesu. Medtem se je zvedelo, da je predsednik repub- like Costa Gomes s prvim ministrom Pinheiro sprejel tajnika socialistič- ne stranke Soaresa in člana držav- nega tajništva te stranke Zenho ter ju povabil, naj njuna stranka stopi v šesto začasno vladno pod Pin- heirovim predsedstvom. Soares je predsednika republike seznanil s pogoji, po katerih bi socialisti so- delovali v vladi.

Kakor rečeno, zahtevajo socialisti, da se čimprej razjasni položaj v vojs- ki. Izkazalo se je, da je njihova zahteva povsem upravičena: to do- kazuje dejstvo, da je prišlo do po- novnega trenja med posameznimi ro- dovi vojske. Načelnik glavnega štaba letalskih sil, general Morais da Sil- va, je namreč javno kritiziral sklep, da se poveri Vasqu Goncalvesu me- sto vrhovnega poveljnika vseh voja- ških sil. Zaradi tega ga je sedanjí vrhovni poveljnik vojaških sil Costa Gomes pozval na odgovor, kot je sporočilo predsedstvo republike, ki meni, da utegnejo takšne samovolje- ne pobude ovirati uresničitev že spre- jetih sklepov. V resnici kaže, da je nesprotovanje imenovanju Vasca Gon- calvesa za vrhovnega poveljnika vo- jaških sil precej razširjeno v voja- ških krogih, a splošno znano je, da temu nasprotuje tudi socialistična stranka. Opazovalci menijo, da bo moral Morais da Silva zapustiti mesto načelnika glavnega štaba letalskih sil.

Medtem vlada na Portugalskem ne- strpno pričakovanje na plenarno za- sedanje gibanja vojaških sil, ki je bilo napovedano za prihodnji petek. Računajo, da se bo tedaj odločila usoda devetih «zmernih» oficirjev, podpisnikov listine Mela Antunesa. Kako pa se bo dejansko zaključilo zasedanje, je danes nemogoče pred- videti. Zakaj? Na zasedanju bo vsak vojaški rod zastopalo določeno šte- vilo delegatov, in sicer letalskega in mornarskega po 60 ter kopno vojsko 120. Poveljstvu letalskih sil in kopne vojske nasprotujeta skrajnostni poli- tiki ter se ogrevata za zmerno: ko bi na zasedanju prevladali, bi se dejansko spremenil tudi ustroj giba- nja vojaških sil oziroma bi slednje izgubilo izvršilne pristojnosti in po- stalo pravzaprav samo posvetovalni organizem, kar zmerni krogi v vojski že del časa zahtevajo. Z druge stra- ni pa ni znano, koliko je med de- legati kopnega in letalskega rodu ra- dikalnih elementov, ki lahko prepre- čijo glavnima štaboma njune nakle- pe. Omeniti velja še, da velja za najradikalnejšega mornarski rod.

VARŠAVA, 2. — V bližini Lodza v osrčju Poljske se je pripetila hu- da železniška nesreča, ki je za- lilevala šest smrtnih žrtev. Potni-

ski brzovlak, ki je vozil na progi Katowice-Gdynia, je silovito trčil v tovorni vlak, ki je čakal na že- lezniški postaji Chorzew-Siemkowi- ce. Med žrtvami so štirje železni- čarji in dva potnika. Nadalnjih 17 oseb je bilo laže ali huje ra- njenih.

KAJ PA V ITALIJI? Francozi vendar rešili vprašanje splava

PARIZ, 2. — Odkar je pričel v- ljeti v Franciji odkar o splavu (18. januarja letos), se je v Parizu in drugih mestih močno skrečlo števi- lo žensk, ki se skrivaj obrnejo na zdravnika, da jim prekine noseč- nost. Kakor poroča «France soirs», niso seveda vsi zdravniki priprav- ljeni, da povzročijo splav, čeprav jim je to po zakonu in v določenih primerih dovoljeno, najdemo pa se vendar. Zakon o splavu je bil iz- glasovan novembra lani in ga je podprl tudi minister za zdravstvo Simone Veil. Z njim je bil dosežen cilj, ki si ga je bil zadal zakonodajalec, namreč ta, da se obvaruje zdravje žensk; ko bi tega zakona ne bilo, bi se ženske še naprej odprav- ljeale na Nizozemsko ali v Anglijo in tam prekinjale nosečnost.

Misovski poslanec je bil tudi vple- ten v preiskavo o Borghesejevem poskusu državnega udara. Rimski sodnik Fiore, ki je že dobil od pa- rlamentarne dovoljenje za zadevni sodni postopek, ga dolži politične konspira- cije in oborožene vstaje proti državi.

Pred kazenskim sodiščem (ZRN) se je začel včeraj proces proti trem domnevnim pripadnikom tolpe Baader-Meinhoff. Gre za Manfreda Grashoffa, Klausu Juenischeja in Wolfganga Grundmanna, ki so obtoženi umora dveh policijskih agentov. Kot v Stuttgartu, kjer sodijo voditeljem zloglasne tolpe, so tudi v Kaiserslautnu sprejeli ob za- četku procesa izredne varnostne ukrepe: do zob oboroženi policaji so obklopi- li sodno palačo, pripravljeni, da posežejo ob najmanjšem izgredu.

Raba slovenščine

(Nadaljevanje s 1. strani)

šol (v jeziku, ki so ga govorili do- ma). Danes tega ni več mogoče, ne zato, ker ni Pelizza več, ampak zato, ker ni več politične moči, da bi zbrali beneške župane za tako raboto. Zaradi tega je treba z iz- volitvijo nagraditi posameznike, ki jim je lažje dopovedati, da vsaka nagrada terja hvaležnost.

Mislili smo, da je takih sistemov konec, pa smo se usteli. Očitno ni niti 15. junij, ki je videmsko KD krepko pretresel tudi v Benetiji, ni pomagal. Toda proces se je spro- žil. Če ne bo pravočasnega strez- njenja, bodo naslednji 15. juniji za- njo neprimerno hujši.

Dati moramo priznanje strankam, ki so odločile, da bodo njihovi slo- venški svetovalci govorili v sloven- ščini. Istočasno moramo, seveda, enako priznanje dati svetovalcem samim. Ponovno pa obojamo dej- stvo, da še danes 30 let po osvo- boditvi, ni preskrbljeno sodobnim tehničnim sredstvom primerno pre- vajanje. Če drugače ne gre, je tre- ba, z vztrajno rabo slovenščine, po- krajinske in uprave velikih občin prisiliti, da bodo to storile.

Fasistični teror v Španiji

SAN SEBASTIAN, 2. — Odvetnik Juan Maria Bandres je sporočil, da je vložil vojaškemu preiskoval- nemu sodniku priziv proti smrtni obsodbi, ki jo je vojaško sodišče v Burgosu izrekel proti baskovske- mu rodoljubi Joseju Antoniu Gar- mendiu. Podoben priziv je včeraj odvetnik vložil tudi za Angelao Otaz- guijo, ki je bil prav tako obsodjen na smrt. Sodišče je spoznalo bas- kovska rodoljuba za kriva umora nekega policista.

Izvedelo se je tudi, da je špan- ska policija konec avgusta aretirala francoska turistka Paula Urbova in Francoisa Rodriguezu za obtožbo, da sta se udeležila protirežimskih demonstracij.

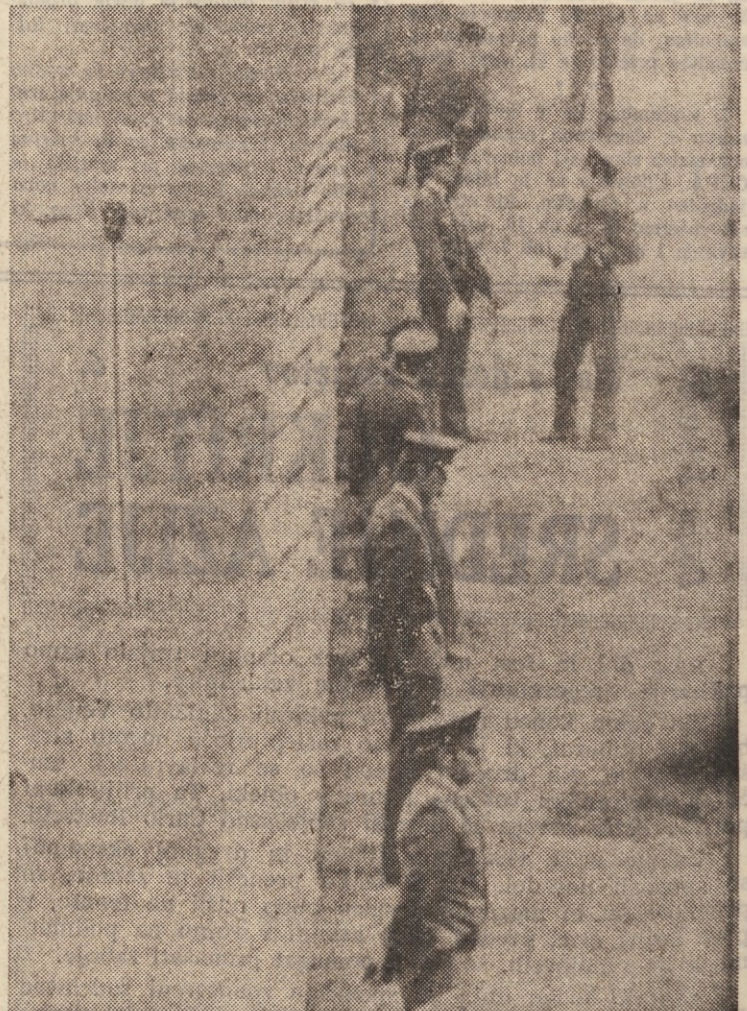
ZARADI OZIVLJANJA FASIZMA

Misovski poslanec Saccucci 15. oktobra pred kazenskim sodiščem

RIM, 2. — Pred rimskim kazen- skim sodiščem se bo 15. oktobra za- čel proces proti misovskemu poslan- cu Sandru Saccucciju. Parlamenta- rec je obtožen, da je kršil tako ime- novani zakon Scelba, ki prepovedu- je oživljanje fasizma. Saccucci je namreč eden od ustanoviteljev «or- dine nuovo», desničarskega izven- parlamentarnega gibanja, ki ga je notranji minister Taviani leta 1973 razpustil na osnovi zakona Scelba.

Saccucci je imel že večkrat oprav- ka s pravico zaradi svojega delova- nja v okviru fasistične organizacije. Preiskovalni sodnik, ki je vodil pre- iskavo o tem gibanju, ga je formal- no obtožil skupno s 40 ustanovitelji gibanja, sodni postopek proti njemu pa je bil prekinjen, ker je bil Sac- cucci medtem izvoljen za poslanca. Parlament je dal šele pred kratkim dovoljenje za proces. Na procesu proti ostalim pobudnikom fasistične- ga gibanja je sodišče spoznalo 30 ob- tožencev za krive in jih obsodilo na zaporne kazni od 6 do 5 let ječe.

Misovski poslanec je bil tudi vple- ten v preiskavo o Borghesejevem poskusu državnega udara. Rimski sodnik Fiore, ki je že dobil od pa- rlamentarne dovoljenje za zadevni sodni postopek, ga dolži politične konspira- cije in oborožene vstaje proti državi.

Pred kazenskim sodiščem (ZRN) se je začel včeraj proces proti trem domnevnim pripadnikom tolpe Baader-Meinhoff. Gre za Manfreda Grashoffa, Klausu Juenischeja in Wolfganga Grundmanna, ki so obtoženi umora dveh policijskih agentov. Kot v Stuttgartu, kjer sodijo voditeljem zloglasne tolpe, so tudi v Kaiserslautnu sprejeli ob za- četku procesa izredne varnostne ukrepe: do zob oboroženi policaji so obklopi- li sodno palačo, pripravljeni, da posežejo ob najmanjšem izgredu.